

JÓ HÍR

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Ünnepeink

Az evangéliumok sokszor azáltal értelmezik Jézus tettét vagy szavait, vagy közölnék valamilyen fontos igazságot velük, hogy röviden leírják Jézus környezetében, kíséretében lévőket, tanítványait, hallgatóit. Sokszor éppen a környezetnek a jézusi tanításra vagy tette adott reakcióból tudhatunk meg valamilyen, addig rejtve maradt lényeges dolgot. Nem csak a környezet reakciója, hanem maga a jézusi környezet is taníthat bennünket. A liturgia figyel Jézus emberi környezetére: bemutatja a Magvető munkaterületéhez fűződő reményt, hogy a kellő időben a százszoros, a hatvanszoros, vagy a harmincszoros hozam várható-e.

November eleji ünnepeinket – a Mindenszentek ünnepét és a Halottak napját – szemlélhetjük hasonló módon; ezek az ünnepek különleges módon láttatják Jézusnak, az Egyház történelme folyamán kialakult kíséretét.

Mindenszentek ünnepének szentmiséjében az evangélium előtt elhangzó alleluja vers az üdvözültek seregét gyűjti Jézus köré: „Ó, milyen dicsőséges az az ország, melyben Krisztussal örvendeznek mind a szentek. Hőfőher ruhába öltözve, követik minden útján a Bárányt.”

Az üdvözültek élete beteljesedett formájában is Jézus követésében áll, földi krisztuskövetésük a Megváltóval alkotott elszakíthatatlan életközösségé teljesedett. Egyéni életük a Bárány áldozatának ajándékából sikeres élet, örökre övék az Ország dicsősége.

A Halottak napi szentmise utal Jézus pásztori mivoltára, ugyanúgy, ahogy Mindenszentek napján a „követik... a Bárányt” kifejezés is. Elhunytjaink is Jézus kíséretében találhatók, reményünk szerint ők is várományosai a végső, kiteljesedett Jézusi közösségnek.

Mi is Jézus környezetében járunk. Karácsonykor Jézust az istálló környezetben, pásztorok és három király kíséretében találjuk. Nagypénteken a katonák és két lator kíséri Jézust, de nem a tanítványok kísérik. Mostani ünnepeink önmagunkra is irányítják a figyelmet, nem csak a mostani kíséretre tesznek fel kérdést, hanem megszilárdítják reményünket, hogy Jézus környezetében lehetséges a kellő időben a százszoros, a hatvanszoros, vagy a harmincszoros hozam. ■ Takács Gábor

A kozármislenyi Assisi Szent Ferenc Betegápoló Rend új szociális otthonnal bővült, melyet október 4-én szentmisével egybekötve áldottak és nyitottak meg

Európa

Mi a mai korban élünk, a mai kor hívásai között vagyunk keresztények. A nagy feladat mindenkor az volt és marad: Kereszténységünk csak tan, csak ideológia a többi ideológia között, csak külsőséges felemelő ünnepek, csak elvárt karitatív szolgálat, vagy mindezeket túl egy élő személyhez, Jézus Krisztushoz való szeretetkapocs, amely az Atyára tekint és a Szentlélekben válik élővé. Jézus Krisztus iránti kapcsolatunk ugyanúgy nem bomlik fel, mint ahogyan a házassági kapcsolat sem csupán rendszer, kormány és divatos ideológia kérdése.

3. oldal

Lehullott lombok alatt

60 év sok idő, de még mindig rövid időszak ahhoz, hogy az emlékek elhalványuljanak. Annál is inkább, mert a helyi-eseti évfordulók láncolata szinte folyamatosá teszi a múltidézést. Egész idei évünk is sorozatban hozza elő a hat évtizeddel ezelőtti tragikus kor eseményeit. A korábban viszonylag még ritkábban emlegetett faji alapú népiirtás az elmúlt 30–40 évben szinte napi téma lett, s az iszonyat találása valóságos holocaust-iparrá nőtte ki magát, és nincs tíz éve, hogy a zsidóság módszeres kiirtása mellett döbbenet beszélünk cigány-holocaustról is.

4. oldal

Katolikus németek

Egyesületünk 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy a régióban élő német ajkú híveink kívánalmainak jobban meg tudjunk felelni. Az évek folyamán egyesületünk aktív, dinamikus, életerős közösséggé vált, mondhatnánk családi keretek közt. Hú tagjaink vannak, akik rendszeresen fizetik a tagdíjat. Jelenleg majdnem 300 tagot számolunk. A szimpatizánsok köre is igen nagy. E tény rendezvényeinken való részvételből következtethető. Évente 10–12 rendezvényünk van, nagy látogatottság mellett.

5. oldal

Jubileumot ünnepelt Nagypárad

A nagypáradai egyházközségi képviselő-testület 1934. februárjában döntött úgy, hogy templomot építenek a falu számára. A hívek összefogását, közös munkáját jelzi, hogy 1934. november 11-én megtartották a Szent Mihály arkangyal tiszteletére szen-

telt templom első szentmiséjét. Idén már 70. évfordulóját ünnepelték a templom fennállásának. Ez alkalomból ünnepi szentmisét mutatott be dr. Varga László kanonok plébános, dr. Horváth István kanonok és Lőrincz Sándor esperes.

Nagypáradról említést találunk a Vatikáni Kódexben is:

„Ezen község eredete visszavezethető az Árpádok koráig. Nagy és népes község lehetett valamikor, mert plébánosait a Vatikáni Kódex is megemlíti. Így 1333-ból András és Miklós nevű Arpot községi papokról, 1335-ből János Holas (olasz) Árpád és Miklós, de Árpád Gallico'-ról tesznek említést régi olvasmányok” – olvassuk a pécsi Szigeti Külvárosi Szent Ferenc Plébánia naplójában, amelyet 1790 óta vezetnek.

Az újkori falu az 1720-as években alakult ki és a sváb-bajor lakosság betelepítésével – 1731–33-ban – lendült fel. Mai nevét 1904-ben kapta.

Családkadémia

– Az őszy folyamán a Máriagyüdi Családtrener-képzös csoport (CSAK 3.) vizsgaelöadásai hangzanak el, különböző helyszíneken és előadókkal A hat végzös házaspár előadásai eddig jök voltak. Igényesen kidolgozták témáikat, melyek mások számára is gyümölcsözök! Kikről is van szó? Kováts Tibor és Zsuzsi Holtomiglan hol-todiglan címü előadása Budapestén, szeptember 11-én; Abai Tibor és Zsuzsi A pillanat megragadása címü előadása Pécsét, szeptember 24-én hangzott el.

Várnagy Péteréknel

„Szeptember 24-én, pénteken este otthonunkban tartotta Abai Zsuzsi és Tibi a CSAK 3. keretében előadását, amelyben a MOST-ról, a pillanat megragadásáról osztották meg velünk gondolataikat. Külön öröm volt számunkra, hogy Csermák Alice és Kálmán is ellátogatott hozzánk erre az alkalomra. Szinte mind a hat meghívott házaspár úgy érezte, hogy most nagyon nekik szöltak Zsuzsi és Tibi mondatai: ne csak múltjék, hanem inkább teljék az idő; rohanó világunkban hogyan tudjuk mélyebben átélni életünk minden pillanatát, hogyan kellene mindent odaadó szertettel tennünk.

A vége felé a rövid „aratás” után kötetlen beszélgetés alakult ki az egymást nem ismerő házaspárok között is. Úgy váltunk el mindannyiuktól, hogy szívesen jönnének legközelebb is egy ehhez hasonló tartalmas estére.”

(Várnagy Zita és Péter)

Guld József és Mónika Betegség a családban címü előadása Pécsét, szeptember 25-én hangzott el. A meghívottak olyan párok voltak, akiket közvetlenül is érint élethelyzetük miatt ez a téma.

Oszoli Dénes és Márti Bizalom címü előadása Hosszúhetényben, október 22-én; Herbert Tamás és Andrea Az éltető öröm címü előadása Pécsét, október 23-án; Várnagy Péter és Zita Természetszeretet – emberszeretet – Istenszeretet címü előadása Pécsét, október 23-án hangzik majd el.

A CSAK 3. csoport küldetésünnepe december 4-én, szombaton 11 órakor a Pécsi Székesegyházban lesz.

Szent Mór püspök közbenjárását kérte a Pécsi Egyházmegye október 25-én a Bazilikában. Az ünnepi szentmisét Várszegi Asztrik főapát és Mayer Mihály megyéspüspök mutatta be az egyházmegye papjaival

Európa – EU

Jó néhány beszélgetés alkalmával keresztény emberek felvetették a kérdést: Vajon az EU belépésével kereszténységünk, hitvalló életünk könnyebbé válik a mai társadalomban? Számíthatunk-e arra, hogy az elmúlt évtizedek manipulációi ledőlnek és újból a vallásosság lesz a normális állapot az ateizmus felfogása pedig a nem normális? Sok keresztény egy kis vágyálomban él! Az idő kerekét nem lehet visszafelé tekerni, nem lehet gyerekkorunk felfogásait, bármilyen pozitívak is, a mai korba átültetni. Többen hitvallóknak arra: akkor milyen szép volt a vallás és a társadalom egysége!

Mi a mai korban élünk, a mai kor kihívásai között vagyunk keresztények. A nagy feladat mindenkor az volt és marad: Kereszténységünk csak tan, csak ideológia a többi ideológia között, csak külsőséges felemelő ünnepek, csak elvárt karitatív szolgálat, vagy mindezeket túl egy élő személyhez, Jézus Krisztushoz való szeretetkapocs, amely az Atyára tekint és a Szentlélekben válik élővé. Jézus Krisztus iránti kapcsolatunk ugyanúgy nem bomlik fel, mint ahogyan a házassági kapcsolat sem csupán rendszer, kormány és divatos ideológia kérdése. Mindenkor feladatunk marad, hogy különböző körülmények közepette miként éljük házastársunk iránti elkötelezett szeretetünket, és miként változik különböző körülmények között Isten iránti szeretetünk megvalósulása. A személyes elkötelezettség körülményei lehetnek könnyebbek vagy nehezebbek, de az elkötelezettségen ez mit sem változtat.

Nos ezek után nézzük meg, hogy miként jelentkeznek kihívások az EU-val kapcsolatban és feladatként hogyan jelentkezik mindez. A napokban kaptam egy levelet Nyugat Európából. Azt írták: Európa határai most az új országok belépésével kitágultak. Azt válaszoltam: Európa határai megvannak. E határok túlmutatnak a földrajzi határok leszűkítésén, e határok kultúrát, értékrendet; szellemi, lelki, keresztény örökséget is jelentenek.

Más az EU. Nem azonos Európával. Az EU valóban kitágul, terjeszkedik. Csak hogy az EU-nak még nincsen Európától független kultúrája, értékrendje! Igyekszik új értékrendet, illetve törvények által biztosított gazdasági, politikai, biztonsági együttműködést szolgálni. A személyi, a kulturális, a lelki közös eszme azonban még hiányzik!

Az EU szellemi atyjai a Pán Európai Unió megalapítói voltak: De Gasperi, Adenauer, Schumann. Céljuk az volt, hogy a II. világháborúban ellenséges népek, elsősorban a németek, a franciák és az olaszok közelebb kerüljenek egymáshoz. Az embert akarták közelebb vinni a másik emberhez. E célt gazdasági eszközök segítségével va-

lósították meg. A mai EU felfogásban a cél és az eszköz helyet cserélt. Ezért mondják, hogy az EU fordítva ül a lovon!

Új struktúrákat kívánnak kialakítani. Az új struktúra fogja majd kialakítani az új európai embertípust. Gondtalanná és felelőtlené manipulálta azt a tömeget, amelyet zászlaja alá kényszerített. A tömeg ezért nem is formálódhatott igazi társadalommá. Ezt a szétesést ma – főként a baloldali elit – szakadékként éli meg. E szellemi, erkölcsi szakadékok az európai értékrend semmibe vétele okozta.

Nos, ez a történelmi tapasztalat intó jel számunkra az EU-val kapcsolatban is. A Nyugati országok ebben még mindig manipulálhatóak. Az EU is – és nem Európa! – keresi azt a szellemi háttérrel, amely tartást és kultúrát biztosíthatna neki. Mindenki tudja, hogy szellemi egység nélkül nincs hosszú távú gazdasági együttműködés. Az EU alapokmányában erre az új szellem keresésére meg is találhatjuk a hivatkozási alapot.

Az 51. § két alpontból áll. Az első az eddigi értékrendet és szellemi eszmét jelentő egyházak, egyházi közösségekről szól. Egyes előadások alkalmával e pontot meg is említik. A 2. pont: az új megvalósításra váró eszméket, az új EU embertípust kívánja felmutatni. Ezek a baloldali ideológiai közösségei. Van, aki állítja, hogy ezek elsősorban, de nem kizárólagosan a szabadkőművesek. Ezek a francia forradalom mai bajnokai, a szabadgondolkodók, a ma szélső liberálisai. Ők azok, akik Isten nélkül nézik, értelmezik az embert. Akik csak biológiának, szociális képződménynek vallják az embert. Ezért mindent megtehetnek, ami megtehető, hiszen nem vallják az ember szívébe ültetett erkölcsi normákat. Minden norma csak emberi megszavazás. Az erkölcsi elveket igyeksenek „hétköznapiasítani”! Amit sokan vallanak, az válik normává, a társadalom elvárásává!

Nos, ennek az új szellemnek radikális előnyomulását láttuk az elmúlt napokban az olasz Európa komisszár jelölésénél. A magyar rádió hírei botránnyról tudósítottak! Micsoda felháborító, hogy Buttiglione olyan erkölcsi elveket vall, amelyek keresztény töltetűek! Micsoda szégyen, hogy a homoszexualitás gyakorlását bűnnek meri nevezni! Itt jut eszembe a törökök felvételével kapcsolatban az egyik EU vezető tiszviselője azt nyilatkozta: „akkor a törököknek is szabad lesz házasságot tömni”! Az EU-ban szabad? Talán jog is lesz e bűn?

Az EU alapokmány 51. §-ának 2. pontja még életbe sem lépett, de már jelzi, hogy micsoda erők állnak mögötte!

Buttiglione leszavazásra került, mert nem csupán katolikus ideológiát vall, hanem katolikus keresztény. Pomedda bíboros úr azt nyilatkozta ezzel kapcsolatban, hogy az olasz kereszténydemokrata politikus elutasítása az EU-parlament bi-

zottságából „diszkriminációs aktus” egy hívő katolikkal szemben. A laicizmus egy szélsőséges megnyilvánulása ez.

Bernd Posselt óvott az európai intézményekben előkerülő hisztérikus keresztényüldözés atmoszférájától. Csak azért, mert Buttiglione „meggyőződéses katolikus, és ezt nem hallgatja el”, a baloldal elutasítja. Ez a viselkedés elfogadhatatlan.

Eva Klamt CDU képviselő kijelentette, hogy Buttiglione egy egészségtelen baloldali koalíciós klickráldozata. Egyértelmű meggyőződése, keresztény emberképe, hite és erkölcsi elvei kezdetől fogva visszaélő manipulációra sarkallták a baloldalt.

Ha Európában azért nem kaphat valaki többségi szavazatot, mert hívő katolikus, akkor ez el nem viselhető diszkriminációt jelent. Buttiglione: „A kereszténynek joga, hogy keresztény lehessen. Aki lelkiismeretére hallgat, annak néha áldozatot is kell hoznia”.

Lám, az új EU szellem, ideológiai erőszak. Kereszténységünket nem élhetjük langyos felfogásban. Meggyőződésünk megvallása azonban nem lehet az erőszak, nem lehet az egerlyukba való menekülés, nem lehet a továbbiakban a kommunista idő sekrestyei állapota. Nekünk is helyünk van a társadalomban, mi már 2000 éve szellemi, lelki tartást adunk az emberiségnek. A mai önmegváltó ideológiák kísérletek. Az ember üdvössége nem lehet kísérlet. Következeteseknek kell lennünk és hitünk nem lehet skizofrén, más az ünnep napján és más a munkahelyen hétköznap. Kereszténységünket meg kell erősítenünk! Buttiglionénak nem a személye került leszavazásra, hanem keresztény felfogása! Szakértelmében senki sem kételkedett. Az elutasítók a szociáldemokraták, a liberálisok és a zöldek voltak. Számunkra figyelmeztetés ma és 2006-ban is kinek a kezébe helyezük kereszténységünket! Mi is részei vagyunk a mai társadalomnak és nem csak színészi! A tolerancia vezérel minket a sokféle felfogás közepette. Azt azonban hangsúlyozzuk, hogy a tolerancia sohasem lehet egyirányú utca. Mindegyik félre egyenlő mércével érvényes!

Amint említettem, az EU szellemi útja, értékrendje csak részben keresztény értékrendű. Európa keresztény és vallja az Istent! Az EU fél Istentől, ezért nem kerülhetett az Isten neve a praeambulumba.

Mi a konklúzió? Eljűk továbbra is kereszténységünket fenn is és lenn is. A keresztény lehessen keresztény a miniszterek között is és a legegyszerűbb vállalkozók között is. A kereszténységet elválasztották az államtól, de ne akarják elválasztani a társadalomtól.

Bertolliani professzor a pápa jó barátja. Az egyház hite és morális elvei életének része. Azt nyilatkozta: EU állásért nem tagadja meg a meggyőződését, katolikus voltát. Kellenének Magyarországon is az ilyen hitvallók, miért ne lenné te is egy közülük?

Lehullott lombok alatt

Október 15-én emlékeztünk meg – ki csendben, ki hangosabban – a XX. századi magyar történelem egyik legsötétebb szakaszának nyitányára. Ennek 60. évfordulója hívta elő tudatunkból társadalmunk végeláthatatlan sorokban kígyózó emberi tragédiáit. A korabeli októberi napon a náci eszme hazai zászlóvivői félrelétek Horthy Miklós kormányzói hatalmát, s élet-halál uraiként kezükbe vették sorsunk intézését.

Hatvan év sok idő, de még mindig rövid időszak ahhoz, hogy az emlékek elhalványuljanak. Annál is inkább, mert a helyi-eseti évfordulók láncolata szinte folyamatosá teszi a múltidézt. Egész idei évünk is sorozatban hozza elő a hat évtizeddel ezelőtti tragikus kor eseményeit. A korábban viszonylag még ritkábban emlegetett faji alapú népirtás az elmúlt 30–40 évben szinte napi téma lett, s az iszonyat tálalása valóságos holocaust-ipparrá nőtte ki magát, és nincs tíz éve, hogy a zsidóság módszeres kiirtása mellett döbbsen beszélünk cigány-holocaustról is. Sajátos társadalmi tükrökép, hogy a megbocsáthatatlan és feledhetetlen tettek végrehajtói közül sokan alaptermészetükben hordozták az aljasság teljes mocskát, s később más eszmék befogadóiként immár nem faji, hanem osztályalapon üldözték börtönökbe, kényszermunkatáborokba vagy a nem lét tartományába embertársaikat. Kis ország vagyunk, úgy látszik, egy csöcselékünk van.

Szerencsére a történelem már elrendezte ezeket a kérdéseket. Gondolkodásunk oda fejlődött, hogy nem tűri a gyilkos eszméket. Egy-két tucat félresiklott agyú ember fogcsikorgatása már csak lesajnáló mosoly vagy inkább megvetés tárgya, mintsem hogy követőkre találna. Ezért indokolatlan a nagyhangú, nagyszabású erődemonstráció, hiszen nem láthatók azok, akikkel szemben csatasorba kellene állni. A Terror Háza elé tervezett mostani nyilaskeztes karlengetést csakis azért nem akarták, törvényes lehetőségek és kötelezettségek birtokában sem betiltani – sőt még mediareflektort is irányítottak rá –, hogy politikai hasznot kovácsolhassanak maguknak egy ellenségkép felmutatásából, s egyberánt-hassák a pusztá rémlátomás ellen is könnyen mozgósítható tömeget!

Az igazi fájdalmat hordozó emlékezet azonban csendet és méltóságot kíván, és nem csak egyirányú figyelmet! 1944 őszének lehulló levelei alól nem lenne nehéz előkaparni a tova-tűnt idők más borzalmait sem, csak lenne rá hajlandóság, s főleg politikai

akarát. És felesleges ilyenkor számháborút folytatni. Az élet kioltása nem csak akkor bűn, ha milliók estek áldozatul. Akkor is az, ha „csak” tízezreket, százakat vagy akár egyetlen embert ért el a gyilkolási vágy. Hatvan év sok idő, de mégsem olyan hosszú, hogy ne tudnánk a különféle egykor volt emberpusztító mozzanatok felidézni. Szükség is lenne rá, már csak azért is, mert történtek olyan dolgok, melyekről a hivatalosságok soha nem beszélnek, s félo, hogy így végleg eltemetik azokat az éveket.

T ereljük figyelmünket például Újvidékre, illetve a Bácska területére. Itt először a magyar állam nevében, később a szerb partizánok központi irányítása vagy legalábbis jóváhagyása nyomán előbb vérpatak folyt majd vérfolyam. A más nemzetséggel szemben táplált előítélet indulatokat hívott elő, s az emberi értelem helyébe lépett vak gyűlölet agresszióba csapott át. Ítélettel vagy ítélet nélkül, rögtönítélő bíraskodás után vagy csupán szadista lelkiülettől vezérelt kezek nyomán hullottak az áldozatok a jeltelen tömegsírokba vagy a folyók sodró vizébe. Az 1941 végén és 1942 elején megesett, ellenséges atrocitásokat megtorló újvidéki magyar tisztogatás áldozatait 1944 októberében a szerb partizán alakulatok – faluról-falura járva – több mint tízszeresen torolták meg. Háromezer lemeszárolt emberrel szemben negyvenezer kioltott élet: ez volt a bácskai vérbosszú.

A párizsi béketárgyalásokon mégis csak az előbbiről esett szó. Számunkra e tekintetben hallgatást parancsolt a szegény. Ugyanakkor a szocialista barátság miatt évek múltán sem illett emlékezni arra, hogy mi történt 1944 őszén a Bácskában. A kivégzettek rokonai is legfeljebb csak suttogva beszéltek egymás közt a vérfürdőről. A balkáni partizánháború hős vezérét, Josip Broz Titót olyan nemzetközi tisztelet övezte, hogy bármily népirtás háttéralkajaként sem vádolni, sem kiellenézni nem merte senki.

A megszárlások krónikásai bátor papok lettek, akik feljegyzéseiket Mindszenty József hercegprímáshoz juttatták el. A bíboros fontos politikusokhoz továbbította értesüléseit, de hiába. Pedig azok, a szerb hivatalos személyeknek és történészeknek a leöldösött magyarokat mind fasisztáknak és háborús bűnösöknek nevező állításával szemben, bizonyosságul szolgáltak az áldozatok 99%-ának ártatlanságára. Szűcs Márton, bácsszőlősi nyugalmazott esperesplébános és Kovács József, martonosi nyugalmazott plébános gyűjtötte össze a bácskai plébániák domus-tör-

téneit és a falvak plébánosainak emlékezéseit, rekviemként a 40 ezer ártatlanul kivégzett bácskai magyarért. Szigethy György, újvidéki magyar polgár is rögzítette a szemtanúként átélt vérengzést, így: amikor 1944 őszén Újvidékből ismét Novi Sad lett, október 23-án megkezdődött az ottani magyarok kálváriája; százas névsorok felolvasása nyomán kényszermunkára vagy egyenesen gép-pisztolyok csöve elé hajtották őket.

Miután minden áldozatnak arca van, mutassunk fel egyet közülük. Péter Köröszts Kriszostom, újvidéki ferences rendi házfőnök, igaz magyar hazafiként, bácskai küldetésére önként vállalkozott, otthagya béke-sebb szolgálati helyét Szécsényben. Harmincöt éves volt, de beteges hajlottsága miatt „öreg”-nek szólították. A partizánok és a szovjetek bevonulása előtt a belvárosi plébános tanácsot kért tőle a menekülést vagy a maradást illetően. Ugyanakkor rokona figyelmeztette, hogy készüljön, mert indul az utolsó menekítő vonat! A hétköznapi reggeli misére érkező hívek templomukba be sem férő sokaságát látva, így felelt: „Nem hagyhatom itt a nyámat, nem szakadhatok el tőlük, nagy szükségük lesz rám”. A többieknek ajánlotta ugyan a távozást, de két rendtársa mégis vele maradt.

O któber 26. Ajtóverés, dörömbölés. Partizánok török be az ajtó. A beteges mozgású rendfőnököt békén hagynák, de ő: „Ha nem engeditek el szerzetes testvéreimet, engem is vigyetek” – szavakkal csatlakozik két ferences társához. „Nekem egyszerű van alkalmam, hogy életemet Egyházzámért, Hazámért feláldozzam, nem futok el az alkalom elől” – mondta még az ősz beköszöntekor, amikor a rendház értékeit Budára vitte, s ott maradásra bíztatták. Október 27. Izgatottan várakozunk. Este: „Mehetnek haza, de már késő van, még itt töltik az éjszakát” – szól a parancs. Október 29. Hírek jönnek: az öreg ferences papot is agyon verték. 500 mártírt dobtak az üresen maradt lövészárkba. November 2. A másik atyával, Kristóffal is dorongok végeztek. – A hármuk közül életben maradt Mihály atya írta le naplójába a történeteket.

Hatvan év hosszú idő, de mégsem olyan sok. Élnek még a kor tanúi, például Mihály atya is, s felidézhetők a múlt képei. Október 28-án – a kiújult vajdasági magyarverések napjaiban – Kriszostom atya pécsi rokonai az Ő lelki üdvéért mondott gyászmisén vettek részt Újvidéken, s oda a Ferences-templom falára elhelyezni kívánt emléktáblát is magukkal vittek.

■ Dr. Schmidt Pál

Sajtóapostolok találkozója

Egyházmegyei kommunikációs felelősök találkoztak október 21-én a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) épületében. A találkozót résztvevői elsőként egy rendkívüli sajtótájékoztatót vettek részt, melyen Veres András püspök, az MKPK titkára, a 2005. évi költségvetési törvény tervezetében foglaltakról szolt.

A média több ága is tudósított már arról, hogy a kormány az Országgyűlés elé terjesztett tervezettel a jogbiztonság mellett az esélyegyenlőséget, a hatályos törvényeket és a Vatikánnal kötött nemzetközi szerződést is megszegi, amikor az egyházi iskolába járó gyermekeket kizárja a törvényben megállapított bizonyos normatívák köréből és az előző évektől eltérően az önkormányzati fenntartóval azonos szintű, egyházi kiegészítő támogatást sem biztosítja.

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az egyházi iskolákban, az egy tanulóra eső normatív állami támogatás összesen 43–69 ezer Ft-tal kevesebb, mint egy önkormányzati intézményben. Emellett a tervezet szerint csökken az egyházi kiegészítő támogatás összege is. Így megállapítható, hogy az egyházi tulajdonban lévő intézmények együttesen mintegy 20%-kal kevesebb támogatást kapnak, mint az ugyancsak alulfinanszírozott önkormányzati intézmények.

Veres András elmondta, hogy e törvény elfogadásával az egyházi szociális intézmények szolgáltatásait igénylők és ezen intézmények alkalmazottai számára sem biztosított az egyenlő bánásmód. Őket is hátrányos helyzetbe hozza a költségvetési törvény annak ellenére, hogy az Alkotmánybíróság éppen ebben az évben semmisítette meg a szociális törvénynek a Vatikáni Megállapodásba ütköző diszkriminatív szabályait.

A tájékoztató végén az MKPK titkára kiemelte, hogy amikor az egyházi intézmények támogatásának megvonásával a kormány ellehetetleníti az egyházi iskolák és más intézmények működését, esetleg ezek bezárására kényszerítve az egyházakat, ezzel az állampolgárok szabad intézményválasztásának lehetőségét, és az egyenlő bánásmódhoz való alkotmányos jogát is korlátozza. Mindezek miatt a Katolikus Egyház – a törvény elfogadása esetén – az Alkotmánybírósághoz fordul.

Az egyházmegyei kommunikációs felelősök találkozójának második felében a felelősök ismertették munkájukat, egyházmegyéjük jelen helyzetét, a helyi és országos médiumok felé tett lépéseiket.

Veres András püspök bemutatta a decemberben induló új kommunikációs

programot, melynek koncepciójára és megvalósítására pályázatot írtak ki ez év júniusában. A pályázatok elbírálása megtörtént, a programot decemberben hozzák nyilvánosságra.

Szerdahelyi Csongor, a MKPK sajtófőnöke beszámolt a néhány hónappal ezelőtt indított eseménynaptárról, mely magában foglalja az egyházmegye országos érdeklődésre számot tartó eseményeit. A naptár megtalálható a Magyar Katolikus Egyház honlapján a www.katolikus.hu címen. Naponta frissítik, illetve küldik tovább az országos médiumok számára.

Nagy előrelépést jelent, hogy szinte valamennyi egyházmegyeben szervezés alatt van az egyházmegyei honlapok létrehozása. Tudjuk, hogy az internet által az emberi kapcsolatok eddig elképzelhetetlen módon szaporodnak. Nap, mint nap új személyek léphetnek kapcsolatba az egyházzal. Minden hívőnek fel kell ismernie, hogy a számítógépek új virtuális világa egyedi lehetőséget, eszközt kínál az Evangélium továbbadására. Azonban nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy az internet nem helyettesítheti sem a személyes találkozást embertársainkkal, sem az isten-élményt, amelyet csak az Egyház liturgikus és szentségi élete nyújthat számunkra.

Az egyházmegyei kommunikációs felelősök beszámoltak arról is, hogy papokkal és világiakkal együttműködve építik területükön azt a hálózatot, mely lehetővé teszi a hírek gyors közzétételét. Ennek érdekében törekednek arra, hogy minden plébánián legyen egy felelős, aki rendszeres kapcsolatot tart az egyházmegye sajtóreferensével, és tájékoztatja a plébánia életéről.

Többen megfogalmazták, hogy tapasztalataik szerint, az emberekben még fel kell ébreszteni az igényt a modern köz eszközei iránt. Ilyen eszköz a média is, mely által megismertethetjük egyházunk valós életét, törekvéseinket, híreinket, programjainkat. Ezzel megvalósul II. János Pál pápa felhívása, amit a Tömegkommunikáció 35. világnapján tett közzé:

„Hirdessétek a háztetőkről!” (Mt 10,27)

„A hitet hirdetni a háztetőkről napjainkban azt jelenti, hogy a kommunikáció világában adjuk tovább Krisztus ígétjét.” (II. János Pál pápa)

Ez a küldetésünk, és ennek érdekében végezzük munkánkat az e célra létesített eszközök, lehetőségek teljes körű kihasználásával, hogy hiteles képet adjunk egyházunkról, a hagyományos és keresztény értékekre irányítsuk az emberek figyelmét az Egyház iránti bizalom megerősödése érdekében.

■ Fazekas Orsolya

Katolikus Németek Egyházmegyei Egyesülete

Egyesületünk 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy a régióban élő német ajkú híveink kívánalmainak jobban meg tudjunk felelni. Az évek folyamán egyesületünk aktív, dinamikus, életerős közösséggé vált, mondhatnánk családias keretek közt. Hű tagjaink vannak, akik rendszeresen fizetik a tagdíjat. Jelenleg majdnem 300 tagot számolunk. A szimpatizánsok köre is igen nagy. E tény rendezvényeinken való részvételből következtethető. Évente 10–12 rendezvényünk van, nagy látogatottság mellett, melyek tartalmazzák pl. az egyházmegyei interetnikus ifjúsági találkozót, a katolikus nyári hittantáborokat és az adventi estéket éppen úgy, mint a belföldi és külföldi zarándokutakat. Ide tartozik még az éves továbbképzés aktivistáink számára.

Rendezvényeinkről a tv, a rádió és az írott sajtó mindig elismerően nyilatkozik. Anyagi támogatást kapunk, és ezúton is köszönetet mondunk a Magyarországi Németek Országos Önkormányzatának, a németországi belügyminisztériumnak, a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítványnak, KIFE, Renovabis és a Donauschwäbische Kulturstiftung Stuttgart is támogatja anyagilag tevékenységünket. Segítségünkre vannak még a magyarországi Német Egyházzenei Szövetség, a megyei és helyi német kisebbségi önkormányzatok és az egyházközségek. Egyesületünk irodáját a püspökség biztosítja ellenszolgáltatás nélkül.

Együttműködünk és barátai szálak fűznek bennünket az óbudai Braunschweiger Verein és a solymári hagyományörző egyesülethez. Az Új Ember katolikus hetilap is már beszámolt tevékenységünkről. Hálásak vagyunk a Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegyeinek és a már említett Donauschwäbische Kulturstiftungnak, hogy lehetővé tették egy képzési programot, mely három éven keresztül egymásra építve német nyelvű hitoktatók felkészítését valósíthatta meg, melynek alapján két nyelvű hitoktatás érhető el, és az ifjúsági szentmisék korosztálynak megfelelően végezhetőek.

Mindez egy összehangolt közösségi munka eredménye, rengeteg segítséget kapunk tagjainktól és a szimpatizánsoktól. Elismerést és nagy segítséget jelent egyesületünknek, hogy Mayer Mihály megyéspüspök úr minden rendezvényünkön aktívan részt vesz.

Bővebb információt adnak: dr. Keller József elnök, 7200 Dombóvár, Teleki u. 3. Tel./fax: (74) 466-035. Ruzsák Károly elnökhelyettes, 7700 Mohács, Baross udvar G/1. Tel.: (69) 322-395.

Zarándoklat Rómába

„Növeld bennünk a hitet”
Lk 17, 5–10.

2004. október elsején abban a kegyelemben részesültünk, hogy Rómába zarándokolhattunk IV. Károly király boldoggá avatására. Utunkat a Makrovilág utazási iroda szervezte, így buszunk Budapestről indult, s érkezett Pécsre, ahol csatlakoztunk útitársainkhoz. A Székesegyházban szentmise keretében kértük Isten áldását utunkra, majd kezdetét vette a 22 órás buszozás.

Első nagyobb pihenőnk Mantovában volt éjjel egy órákor. A gyönyörűen kivilágított városba egy hidon keresztül érkezünk, mivel a Minció folyó félszigetén fekszik, s három oldalról lagúna veszi körül. Az itteniek ezért „kis Velencének” is nevezik. A „hercegi Mantova” macskaköves utcáit járva, szinte éreztük a középkor lehetőségét. Éjszaka lévén az épületekbe nem jutottunk be, de így is megigéző volt a fényárban úszó főtér és a Palazzo Ducale, mely valaha Európa legnagyobb palotája volt.

Az egy órás nézelődés végeztével „nyugovóra tértünk” a „négycsillagos mobil szállodában”, ami folytatta útját Róma felé.

Délelőtt kilencre értük el célállomásunkat, ahol végigzarándokoltuk a fő templomok egy részét, szentmisét hallgattunk meg a Latherani Bazilikában, majd öt óra tájban elfoglaltuk szállásunkat Róma egyik külvárosában. Jól esett a színvonalas hotelben felüdülni, és kinyújtóztatni fáradt testrészeinket. A nap azonban még nem ért véget. Fél nyolckor metróval beutaztunk a városközpontba, ahol színes emberkavalkád sodort magával bennünket. Így eljutottunk a Trevi-küthöz, a Spanyol lépcsőhöz, a Parlamenthez és a Köztársasági Elnök Palotájához, ami előtt megcsodáltuk Marcus Aurelius gyönyörűen faragott középkori oszlopát (isz. 180–193).

Másnap, október 3-án mentünk zarándoklatunk legfontosabb eseményére, a boldoggá avatási szertartásra. Az a hatalmas és szívet szorító élmény, amit a Szt. Péter téren átélünk, semmihez sem hasonlítható. Itt megtapasztalhattuk a különböző népek és nemzetek együtt imádkozását, ünneplését, mely megerősített hitünkben, szeretetünkben. Éreztük, hogy akik most itt vagyunk, mindannyian így szeretnénk élni: örömben és békében.

Utolsó királyunk, IV. Károly osztrák császár és magyar király boldoggá avatása annak a bizonyosságra, hogy mint ember és mint uralkodó is, minden fölé Istent helyezte. Boldog Károly Szt. István és Szt. László király méltó utóda. Hasonlít elődeihez, hiszen

magánemberként és közéleti személyiségként egyaránt a keresztényi értékrendet követte, s minden cselekedetében az Isteni vezérelv irányította.

IV. Károly példát mutatott nemzetének azzal, hogy halálát felajánlotta országa nemzetségeinek, népeinek egymásra találására, ami most igazán fontos. Abban az Európában, ahol a kereszténység gyökereire még csak nem is hivatkoznak, csak Krisztus lehet a reményünk, hogy mindez mégis megvalósulhasson. Csak a hit által közeledhetünk igazán egymáshoz, s hozhatunk létre egy lelkiekben erős, békeszerető és a más népekkel toleráns Európát.

A szertartás után mi, mint a legfiatalabban, az ókori Róma felé vettük utunkat, hogy az őskereszténység gyökereit is érzékelhessük, megtapasztaljuk. Eljutottunk a Quo Vadis? templomhoz, ahol Pétert megszólította az Úr. Innen kísérteltünk a Szt. Callisto katakombáig, ahol a hívek még csak titokban gyakorolhatták vallásukat, s

idegenül hatott. A Szentatya megérkezésekor a terem elcsendesedett. Megható volt II. János Pál beszéde, majd a sorban kivonuló zarándokok menete. Összeszorult a szívünk és a torkunk a meghatottságtól, mikor a Habsburg család járult a pápa elé nagy éljenzés és taps közepette. A Szentatya távoztakor ismét átvették a hangulat irányítását az argentinok. Habsburg Ottó és György fia (karján egyik gyermekével) mellettünk haladt el. Megálltak és hálásan köszönték a maroknyi magyar csapatnak, hogy osztoztak örömükben, melyet kézfogásaikkal is megerősítettek. A lélekben felemelkedett és egymásra mosolygó tömeg aztán lassan feloszlott.

Ezek után volt időnk megtekinteni a Szt. Péter Bazilikát és az Angyalvárat. Három órákor továbbindultunk a Colosseumhoz, majd elsétáltunk a közeli „Bilincses” Szt. Péter templomhoz. Zarándoklatunk utolsó római állomása a Szt. Pál Katedrális volt. Itt rövid szentmisén vettünk részt, hálát

adván Urunknak az itt eltöltött napokért, s kértük segítségét hazautazásunkhoz. Még megcsodáltuk a bazilikához épített csodálatos középkori kerengőt, majd ismét buszra szálltunk.

Másnap dél felé Maribor székesegyházában közös szentmisét hallgattunk német zarándoktestvéreinkkel. A meleg és szeretetteljes fogadtatást követően hálás szívvel mondtunk búcsút a maribori püspök atyának, aki magyar szóval kedveskedett nekünk.

Hazafelé mindenki fáradtan dőlt hátra a buszon. A mindennapos fizikai megterhelést és fáradtságot azonban ellensúlyozta a rengeteg élmény és az a lelki megújulás, melyet átélünk, megtapasztaltunk.

Ez utóbbiban nyújtott segítséget Perlaki György mindszenti plébános atya és Polyák Imre hercegszántói plébános atya, akikkel naponta rózsafüzért imádkoztunk, énekeltünk és szentmisét hallgattunk. Köszönjük segítségüket, imáikat. Köszönetet mondunk Lovász Gabriellának, csoportunk vezetőjének, aki alapos helyismeretével és tapintatos hozzáállásával nagyban segítette a zarándokokat.

Legvégén pedig hálát adunk Urunknak, hogy mindennek részesei lehettünk, megtapasztalhattuk jóságát és szeretetét, mely által újra kivirágzott lelkünkben a remény, hogy lesz még ennek a kis országnak szebb jövője, csak hinni és bizni kell Őbenne. Ehhez kérjük a Szentatya és IV. Boldog Károly király közbenjárását, hogy a népek és nemzetek közelebb kerüljenek egymáshoz hitben és lélekben is az egységesülő Európában.

■ Varga Adrienn, Varga Zoltán

az első pápák és püspökök is ide temetkeztek. A több mint húsz kilométer hosszú járatok nyolc méterre fekszenek a föld alatt. A katakombarendszerben a halotti kripták és üregek mellett családi kripták is találhatóak, melyek közül számosat színes freskók díszítenek. (A pécsi őskeresztény sírkamrához hasonlóan.)

Utunk visszafelé a romjaiban is monumentális Caracalla fürdőhöz és a Circus Maximushoz vezetett, mellyel szemben a császári palota romjai láthatók. Este fáradtan tértünk nyugovóra a sok élménytől és gyaloglástól.

Másnap reggel ismét a Szt. Péter térre mentünk, ahonnan a pápai Audiencia-termbe vonultunk többezred magunkkal. Itt pápai kihallgatáson vettünk részt. Ez sokkal kötetlenebbül zajlott, mint az előző napi szertartás, köszönhetően az argentinoknak, akik fűvös zenekarral érkeztek. A várakozás percei így valóságos latin Fiesta-hoz hasonlítottak, mely számunkra kissé

A Tízes Cserkész

A 10. számú P.Á.R. cserkészcsapatban – 1915-ös megalakulásától kezdve – mindig volt igény arra, hogy az írás, a „házi sajtó” eszközeivel is erősítse, színesítse a közösséghez való tartozás tudatát. Nem véletlen, hogy nálunk nem vész homályba az elindulás története, pontos feljegyzések örökítik meg az 1918–21 közti szerb megszállás idején végzett csapatmunkát (beleértve az 1921-es nagyvárad első tábor szép napjait), a csapatnévsorokat, sőt a tízes vezetők csapaton kívül végzett cserkésztevékenységét is. (Ez első sorban dr. Bruhács Jánosnak köszönhető, aki mellesleg a tízes táborok legendás hírű szakácsa is volt. Az sem volt mindennapi jelenség, hogy 1931-ben Balla Dezső és Siptár László jóvoltából nyomtatásban jelenhetett meg a csapat első 15 évének története, majd ennek folytatásaként 1951-ben – már a magyar cserkészlet katakomba korszakának legsötétebb időszakában, persze titokban, csak írógéppel írva – a második kötet Radochay Imre és Ivasivka Mátyás tollából. Ugyanígy szinte naprakész krónika szól az 1948–88 közötti üldöztetés időszakáról is, amely magától értetődően folytatódik az újjászületés utáni évektől napjainkig.

Hasonló jellegű indíttatásból született meg 1930-ban a TÍZES CSERKÉSZ című csapatlap, Balla Dezső szerkesztésében. A nyári táborokban, meglehetősen mostoha műszaki adottságok mellett, a TÁBORI HARSONA erősítette a tízes-, a cserkészösszetartozás tudatát.

Ebben a kötetben egybegyűjtve találhatók a 10-es csapatújságok évfolyamai, ill. úgynevezett mutatvány-számai. Mint említettük, a TÍZES CSERKÉSZ 1930-ban indult. Annyi bizonyos, hogy Balla Dezsőnek

a budapesti 18. sz. Lóczy csapatba történt átigazolásaig, 1933-ig rendszeresen látott napvilágot, ám ezután – öreg tízesek alapján tudható – időszakosan, elvétve jelent meg az újság. 1947. januárjában az akkori Sirály-órs két tagja, Ivasivka Mátyás és Záhonyi Lóránt indították újra – egyelőre órsi lapként, majd Dobos László közreműködésével 1948. júniusáig havonta rendszerese 60–70 példányban ismét csapatújság gyanánt látott napvilágot.

„Találomra” III., IV. évfolyamonként jeleztek a példányokat, melyeknek illusztrátora az akkor 15–16 esztendőes Dobos László volt. 1947 szeptemberétől főszerkesztőként Fábrián Pál st., tanár (ma az Eötvös Loránd Tudományegyetem nyelvész-professzora) állt az újság élére. Ez a másfél évfolyam egybekötve, ma is olvasható.

Az üldöztetés korszaka után, 1991. júniusában e sorok írójának szerkesztésében indult újra a TÍZES CSERKÉSZ; 100–150 példányban általában negyedévenként jelenik meg – betöltve a csapatkrónika szerepét is. A cikkeket a kiscserkészeketől a 70–80 éves öregcserkészig igen sokan írják, a rajzok többsége is csapattagjainktól származik. Lapunkból több alkalommal vett át írást központi újságunk, a Budapesten megjelenő MAGYAR CSERKÉSZ.

Mint említettük, a TÁBORI HARSONA időszakonként, a nyári táborokban lát napvilágot. Érdekességként megjegyezzük, hogy TÁBORI UBORKA-ként 1947-es balatonbényei táborunkban „faliújság” formájában, Dobos László szerkesztésében jelentkezett az ő és Tillai Ernő rajzaival. A mottót is Dobos László találta ki: „Fölszállt az Uborka, az uborka fára, / Szegény tíze-

seknek szomorítására.” De legelső illegális táborunkban, a Zengő alatti Szentlászló-völgyben, 1949. áprilisában sem maradtunk TÁBORI HARSONA nélkül...

Csapatunk életre-hivatottságát beszédesen igazolja az a tény, hogy a föld alá kényszerítés után, a legsötétebb bolsevik diktatúra idején, az ötvenes években is voltak újságjaink. (Érthető, hogy ekkor szinte kizárólag órsi keretben folyhatott a cserkészmunka, az is páratlan kockázattal!) Meg kell említenünk a Tillai Aurélik által létrehozott, igen színvonalas INVÁBU HÍRADÓ-t, és a rendszeresen jelentkező NAPSUGÁR (Elekes Keve szerkesztésében a Mohikánok lapja) valamint a – Bálint Gyula vezette Dakoták ÖSVÉNY c. újságját. Az előbbi 1951–53, az ÖSVÉNY 1951–58 között jelent meg. A NAPSUGÁR szép illusztrációit a későbbi mérnök, Elekes Keve, illetve Fekete Miklós – ma pécsi orvosprofesszor – készítette. Az egyes írások a két órsi lapban a tagoktól valók, ám nem kisebb személyiségek, mint a kiváló zenész-karmester, Bárdos Lajos, Krassóy Feri bá, Tillai Ernő építőművész, Hetey Ottó jogász-történész, Tillai Aurél zenész-karnagy és még más jeles cserkészek, cserkész-barátok ajándékozták meg írásaikkal a két szamizdat-lapot. A cikkek jórészt álnéven, indiánnéven jelentek meg. Az újságok példányszáma természetesen a legminimálisabb volt; a cserkészek nagy titokban kézzel-kézzel adták tovább az egyes számokat.

Adja Isten, hogy a jövőben is akadjanak a 10-es csapatban (természetesen másutt is) az elődökhöz hasonló, elkötelezett, amatőr újságírók, szerkesztők!

■ Ivasivka Mátyás

Október 9-én megáldották a krakkói Isteni Irgalmasság Bazilika magyar kápolnáját

Új magyar teológiai folyóirat

Új teológiai témájú folyóirat jelent meg, amely a keresztény – elsősorban a katolikus – teológia területén kívánja új ismeretek közlésével szolgálni az olvasót. A folyóiratot ajánlom a főiskolai hallgatók könyvespolcára is! A folyóirat további adatai az alábbi linken találhatóak: <http://KATHEKON.UW.HU>.

Szent Margit gyermekei

Az ünnepek, a jeles napok megméri az idő szüntelen folyását. Pihenőhelyeket, fogadókat jelölnek ki számunkra, ahol megpihenhetünk, s ahol végiggondolhatjuk az út folytatását. Ezek sorában különleges helyet foglalnak el az évfordulók. A nagy események, amelyek velünk történnek, egy adott pillanatban meghatározzák az életünket. A mi életünket, a családunkat, a nemzet életét: ezért egy-egy pillanatban nagyon fontosak számunkra. Amikor évfordulókat ünnepelünk, ezekre a fontos dolgokra gondolunk, s ezáltal ezek az ünnepek közel hozzák és ráirányítják a figyelmünket mindarra, ami fontos az életünkben.

Öröm elsősorban azért, mert hitben és szeretetben nevelhetjük-taníthatjuk a ránk bízott legnagyobb kincset, a gyermeket. Büszkeség, mert az elvetett mag jó földbe jutva Szent Margitos diákok arcát teszi sugárzóvá. Hála. Hála a Gondviselésnek, hogy lehetővé tette, hogy hitben és szeretetben nevelhetünk 1999 óta.

Amikor végre 1999-ben a Miasszonyunk Rend folytathatta 400 éve megkezdett munkáját, a tanítást, nagyon erős hittel és bizalommal nyitotta meg iskolánk kapuját. Köszönet érte elsősorban Maróti Jolán M. Assumptának és Heriburg Anyának, az akkori esseni tartományfőnöknének, hogy eldöntötték és lehetővé tették iskolánk működését. Köszönet a pedagógusoknak és minden dolgozónak, hogy fáradságot nem kímélve hittel, erővel és bizalommal oktatnak nap mint nap. És ma már, visszatekintve az eltelt időre, az évről évre, napról-

napra előttünk álló leküzdhetetlen akadályhegyek apró kavicsokká simultak.

A számok tengeréből csak néhányat mondanék: 1999-ben a beíratkozást 7 gyermekkel fejeztük be, a tanévet 20-szal indítottuk, 3 pedagógussal és 1 technikai dolgozóval. Most 168 kisgyermek kap bizonyítványt és 210 kezd majd az új tanévet. Mindezt 37 pedagógus és 6 technikai dolgozó lelkes, bizalommal és hittel teli munkája teszi lehetővé. Köszönet érte mindenkinek. Ugyancsak köszönet illeti a szülőket, akik bízunk bennünk és segítik munkánkat. Mindannyian hiszünk abban és együttal kérjük M. Veronikát, tartományfőnöknőnket, M. Assumptát, rendfőnöknőt, hogy a jövőben is biztosítsák számunkra segítő támogatásukat.

Ezalatt az 5 év alatt kitekintettünk a világba. Vállalva a megmérettetést nem csak városi, megyei, hanem országos versenyeken vettünk részt. A teljesség igénye nélkül megemlítem a német és matematika országos ver-

senyt, részt vettünk katolikus országos zenei találkozón, katolikus országos atlétikai versenyen. Hagyományteremtő szándékkal már második éve szerveztük az egyházmegyei hittanversenyt. Nem csak az eredményekre, hanem a részvételre is büszkék vagyunk, mert az élet minden területén, a tudomány, a zene és a lelki élet színterén gazdagabbak lettünk.

Van egy napóra Esztergomban, amelyen ez a felirat van: „Tempus fugit” – „Az idő szalad”. Az idő titokzatos dolog. Jelen, múlt és jövő határán élünk, és ezek a határok állandóan változnak. Nem mindegy tehát, mire adjuk oda időnket. Élünk tehát figyelmesen! Figyelmesen a dolgok, és legfőképpen egymás iránt! Ne sajnáljuk az időt a szépre és a jóra, ne szánjuk az időt az ünnepre, a jókedvre, a táncra, és ne szánjuk az időt a hétköznapi munkájára se! A legfőbb művészet az életben, hogy mindenre találjunk időt. Most hát Horatiusszal én is kiadom a jelszót: Carpe diem, azaz: *Használd fel jól az idődet s élj teljes és értékes életet!*

■ Vörös Tamásné igazgató

Test és lélek harmóniája

„...a meghívásokat szabadságra szól, csak ne éljétek vissza a szabadsággal a test javára, hanem szeretettel szolgáljatok egymásnak.” (Gal 5,13)

Isten mindenkit hív, hogy szeretetéből részesüljünk. Ajándék a szabad akarat, amelyben eldönthetjük: kihez tartozunk.

Iskolánkban (Árpád-házi Szent Margit Katolikus Általános és Zeneiskola) ebben a szabadságban, a test és lélek harmóniájában, egymást szerető szolgálatban igyekszünk nevelni növendékeinket.

Célunk, hogy ismerjük meg a Katolikus Egyház tanítását, és ragaszkodjanak megértett és megélt hitükhöz.

Járuljanak szentségekhez, mely az isteni kegyelem forrása.

Nyitottak vagyunk a még nem megkeresztelt gyermekek felé is. Ők legkorábban a harmadik osztály elején lesznek részesei a keresztség szentségének.

Harmadik osztály végén a bűnbocsánat és az Oltáriszentség vételére van lehetőség.

Együtt haladunk az úton Istenhez. Jó megérezni közös gyónásainkkor az irgalmas Isten megbocsátó hatalmát.

Egy tanévben kétszer van erre lehetőségünk: adventben és nagyböjten.

Célunk, hogy keressék a kapcsolatot Megváltónkkal, legyenek alázatos gyermekei a mennyei Atyának, és kérjék mindennapjaikhoz a Szentlélek megvilágosító erejét.

A hétköznapok reggeli, étkezési előtti, napközis imái erősítik Istenhez kötődésüket.

Hazaszeretetre és a Szűzanya tiszteletre neveljük gyermekeinket. Ezért októberben és májusban csütörtökönként litániát, péntekenként rózsafüzért tartunk.

Jézus életének eseményeit családi légkörben ünnepeljük.

Az ünnepek előtti készületi időt (advent, nagyböjt) hasznosan töltjük, itt a világ üres szólamai helyett megismertetjük őket az igaz tartalommal.

A karácsonyi kirakatok fénye mögött együtt fedezzük fel a jászolban fekvő szegény Krisztust.

Zeneiskolásaink és színjátszóságaink karácsonyi készületükkel közelebb visznek a titok megértéséhez.

Adventben együtt készültünk a pécsi Szent Mór és a mohácsi Boldog Gizella katolikus iskolákkal. Meghívtuk őket gyertyagyújtásunkra, és karácsonyi ünneplésünkre is.

Tovább haladva az egyházi évben, „növekszünk” a Gyermekekkel, aki halálának és feltámadásának misztériumát tárja elénk.

Húsvéti lelkigyakorlat gyermekeknek és tanároknak ottilét a „Tábor he-

gyén”, megnyugvás, elcsendesedés, erögyújtás.

Isten gazdagságának és erejének visszfényei a szentek.

gyományt igyekszünk megtartani. Szeretnénk a gyerekek lelkében elültetni a zsoltáros szavait: „Gyönyörű énekek nekem rendelkezéseid, zarándoklásom helyén”.

Örülünk a közös zarándoklatnak.

■ Lónárdt Edit

Minden évben megtartjuk Szent Gellért ünnepét, a katolikus iskolák védőszentjét kérjük iskolánkért.

Az ajándékozó Szent Miklós napján egymás megajándékozása mellett a 2003-as évben óvodánk gyermekeit is megleptük egy kis műsorral.

Védőszentünk ünnepére szintén nagy örömmel készülünk. Ekkor lesznek „margitos” diákok első osztályos tanulóink. Az ünnepség keretében kapják meg iskolánk jelképét, a sálat.

A 2004/2005-ös tanévben harmadik alkalommal kerül sor egyházmegyénk katolikus iskoláinak rendezett hittanversenyre, alsó osztályosok részére.

A hittanverseny témája a szentek élete, a magyar szentek sorával kezdve. Mindkét évben nagy számmal jöttek versenyzők, és ezt a ha-

Interjú Dr. Osztie Zoltánnal

Október 15–16-án tartotta a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége VI. kongresszusát Piliscsabán. Ez a kongresszus különösen fontos esemény a KÉSZ életében, hiszen az idén 15 éves a szövetség, amelyet 1989-ben alapított Csanád Béla professzor úr, aki a Pázmány Péter Hittudományi Akadémia gyakorlati teológia tanszékének volt tanszékvezető tanára. Ma már 5500 tagot számlál 74 csoportjában, és civilszervezetként összefogja a keresztény értékrendet valló értelmiséget. Dr. Osztie Zoltán 1997 óta a Keresztény Értelmiségiek Szövetségének elnöke. Jelenleg a Budapest-Belváros Főplébánia templom plébánosa. Több mint két évtizedes papi pályája alatt sokfelé volt lelkipásztor, Veszprémben 8 évig teológiai tanárként dolgozott, a budapesti szemináriumnak pedig 2 évig volt spirituális rektora.

– *Miért jelentős ma különösen a KÉSZ tevékenysége?*

– Nyolc éve még kis szervezet volt, ma már országos civilszervezet sajátos arculattal. Erős a közéleti irányultsága. Céljaink között szerepel az egyház társadalmi és szociális tanításának a földolgozása, és érvényesítése a közélet minden területén. Sasvári Szilárd, aki a fővárosi önkormányzat kulturális bizottságának tagja csatlakozott a KÉSZ-hez. Reméljük, ez is erősíteni fogja a szervezetünket. Az elmúlt 15 év alatt sikerült megőriznünk az egységet, bár néha különböző vélemények ütköznek, de teljesen homogén nem is lehet egy közel 6000 fős szervezet. A személyes szeretet, a személyes kapcsolatok nagyon fontosak. Ahol leülünk beszélgetni, és megosztjuk a személyes szempontokat, ott nincs ellenségeskedés, és kiderül, hogy a vélemények nem is állnak olyan távol egymástól. Az is segítette az egységet, hogy a tagok nagyon konstruktívak. A helyi csoportok értékes programokat szerveznek. Pl.: előadások, lelkeségi programok szervezése, lelkészek segítése az evangélikációs munkában, határainkon túli magyarak támogatása, nyári gyermektáborok szervezése, ahol a fiúkat megtanítják kaszálni, a lányokat befőzni. Nagyon szép példa volt Újfehértón, ahol a KÉSZ-tagok egy betlehemes játékot adtak elő, és utána az egész falut énekellettették a hagyományos karácsonyi énekekkel. Óriási hatása volt. Tagjaink a katolikus iskolák létrehozásának kezdeményezői és támogatói, a jobboldali közéletiség megszervezői.

– *A KÉSZ – a kongresszuson elhangzott előadások is ezt bizonyítják – az egyház társadalmi és szociális tanításának tettekre váltását céljának tekint. A társadalom jelentős részét az egyre rosszabb körülmények között élő munkások teszik ki. Az ő helyzetükkel mindig kiemelten foglalkoztak a pápai enciklikák. Hogyan sikerül ezt a réteget megszólítani?*

– A Quadragesimo Anno (1931) enciklikától kezdve a pápák folyamatosan foglalkoztak ezzel a kérdéssel. A klasszikus értelemben vett gyári munkásosztály ma már nem létezik. Egy új jelenség az, amivel szembe kell néz-

nünk. Egy új társadalmi réteg jelenik meg, a gyárakból kiszorult munkás-ság, akik elvesztették létalapjukat. Többségük alkotja a lakótelepek óriási tömegét, de megtalálhatóak a volt iparvidékek környékén lévő falvakban is, vagy a főváros lepusztult belső kerületeiben. A legtöbb lakótelepen templom sincs, így plébániai közösségek sem működnek. Nagyon szép, példamutató értékű kezdeményezések vannak, de nem elegendőek, tapasztalatom szerint ezek elszigetelt jelenségek. Pedig ezek mellé az emberek mellé különösen oda kellene állni. Az egész társadalom rászorul az evangélikációra, de rájuk különös figyelmet kéne fordítani. Ha Krisztus örömhírére nem tudjuk hozzájuk tettekre váltva eljuttatni, ha nem kínálunk föl nekik segítséget problémáik megoldásához, akkor ezek az emberek még kiszolgáltatottabbak lesznek. Aki pedig kiszolgáltatott, az manipulálható. A választások kimenetele is azt tükrözte, hogy mennyire kihasználta hazug ígéreteivel a baloldali politika ezt a réteget, de a helyzetükön nem javított semmit. Nincs recept arra, hogyan lehetne őket megközelíteni. Ugyanakkor ezek az emberek nemcsak anyagiakban, hanem leginkább lelkieken, szellemiükben, emberségükben kiszolgáltatottak. Nagy kérdés, hogy megtaláljuk-e az evangélikációnak azokat a módjait, azt a lelkipásztori stílust, az igehirdetésnek azt a nyelvét, amivel ezt a hatalmas tömeget utol tudjuk érni. A jobboldali politika sem tudta őket megszólítani. Manipuláció, kihasználás helyett szeretetteljes szolgálattal kéne a közelükbe jutni. Az értelmiségi lét nem elkülönülést kell, hogy jelentessen, hanem szolgálatot az emberek felé. Fontos kérdés a klasszikus értelemben vett parasztság, amelyik szintén nem létezik mára. A szociálliberális politika tudatosan tönkretette a magyar vidéket, ott van a másik ilyen kiszolgáltatott réteg. A gyökerek még megvannak. Azok a vallási, egyházi gyökerek, amelyek emberséget, ünnepeket, személyes közösséget ajándékoztak az embernek. Mára már ez is megszűnőben van. Lassan a vidéket anyagilag, mezőgazdaságilag teljesen szétverik. Kulturális lehetőségként

marad a tévé, ami inkább romboló hatást fejt ki. Ez szellemi-lelki szegénység. Ahogy esnek szét a családok, a fiatal nemzedék úgy kerül egyre reménytelenebb, kiszolgáltatottabb helyzetbe. Vidéken talán még valamivel jobb a helyzet, a személyesség, a természet közeli környezet miatt a falunak talán még van egy bizonyos megtartó ereje. Az egyházi élet, amely valóban alkalmas eszköz lenne, hogy ezeket a kiszolgáltatott embereket védje, segítse, lehetőséget, alternatívát kínáljon, ez is épül le, mivel sok falunak már saját papja sincs. Itt megint feladata lenne a keresztény értelmiségnek, hogy képviselje, segítse az arra rászorulókat.

– *A KÉSZ-szervezetek meg tudják-e szólítani ezeket az embereket?*

– A KÉSZ értelmiségi szervezet, rendezvényei intellektuális színvonalúak. Ott, ahol a lelkipásztorral együtt tudnak dolgozni, közös stratégiát, cselekvési programot kiépíteni, ott igenis hatással vannak az emberekre. Nyilvánvaló az is, hogy az értelmiségi létel szemben ma is van a társadalomban egy idegenkedés, ezt mutatja a szövetség neve, amely még ma is kiváltja az ellenkezést. Miért értelmiségi? Töröljük ezt a nevünkől. Más részről a közeledésnek fogadása is kell, hogy legyen. S itt már a keresztény üzenetről van szó, amit a szekularizált társadalom javarészt elutasít. Nem tudnak különbséget tenni egyház és keresztény szervezet között. Az utóbbi esetében a politizálás vádja még tartózkodóbbá teszi az embereket. Nehéz megtalálni a kommunikációs gátakat átlépve a megszólítás lehetőségét.

– *A magukat kereszténynek valló emberek is másként viszonyulnak a kereszténységhez.*

– Négy réteg mutatkozik meg a keresztény hit szempontjából. Egyik réteg az a kultúrkeresztény, aki kellően intelligens, ezért tudja, hogy az európai kultúra kereszténység nélkül nem létezik. Ha bemegy egy múzeumba, tudja, hogy a gyereke nem fog érteni semmit, mert a képek javarésze a Bibliával kapcsolatos, és ez csak a kereszténység ismeretével érthető meg. Ezért azt mondja, hogy a gyerekek bibliaismeretre van szüksége, de ő ezt nem veszi nagyon komolyan, Jézusról, hitről már ne legyen szó. Aztán van egy másik réteg, amelyik azt mondja: hiszek, de nem élek vallásos életet. Ők azok, akik kifejezett hittel nem rendelkeznek, de nem elutasítók. S adott esetben, ha pozitív módon szólítjuk meg őket, és pozitív tájékoztatást kapnak, ha sikerül a fejükből az

(Folytatás a következő oldalon)

(Folytatás az előző oldalról)

előítélet-rendszert, amit sokféle oldalról beléjük tápláltak, eloszlatni, akkor akár még a vallásos élet gyakorlatára is képesek. A kongresszuson is sokszor és sokféle módon elhangzott, és ez a KÉSZ-csoportoknak egy nagyon pozitív eredménye, hogy a történelmi egyházakhoz tartozó híveket hitismeretükben magasabb szintre kell segíteni. Egy magát katolikusnak valló ember úgy tévelyedhet el, ha nincs még általános iskolai szinten sem hitismerete. A felnőttképzés fontos feladatunk ma. Van egy 3. réteg, amely hitét, amelyet bensőleg megél, kifejezésre juttatja. Ők azok, akik vallásosak, hiszen a vallás, annak a hitnek a megvallása, amit megélünk az Istennel való kapcsolatban. Az életkorunknak, adottságainknak, helyzetüknek megfelelően nekik is gyarapítani kell hitismereteiket. Ami a legrosszabb az a negyedik réteg, aki teljesen közömbös, aki nem látja be, hogy kereszténység nélkül nincs kultúra, nincs Európa. Olyan emberek ezek, akik cinikusak, vagy pusztán sodortatnak az árral, vagyis a manipulált tömeg.

– *Hogyan tehetnének kívánatosá értékeinket az elsőként és negyediként említett réteg számára?*

– Ahogy atomizálódik a társadalom, egyre inkább szétesnek az elementáris közösségek, gondolok itt a családra vagy az egyházi közösségekre. A mostani kormányknak nincs családpolitikája, nincs szociálpolitikája, nincs a civilszférát támogató politikája. Márpedig, ahogy esnek szét a közösségek, a másik irányból erősödik ez az igény, mert az ember alapvetően közösségi lény, a tévé előtt nem lehet létezni. Ha tudunk olyan lehetőségeket teremteni, ahol az emberek vonzó, hiteles közösségekre találnak, azzal meg lehet szólítani őket. Meggyőződésem, hogy a KÉSZ is, és az egyházközösségek is alkalmasak erre. Ahol működnek ilyen közösségek, ott az emberek lelki alkutuknak, intelligenciájuknak megfelelően választhatnak ezekből, ott van hová csatlakozni, van, ahol otthon érezze magát az ember, az egyre inkább hontalanná váló környezet egyre inkább lehet otthonossá.

– *A pécsi egyházmegyében hogyan működnek a KÉSZ-csoportok?*

– Szekszárdon, Tolnán, Pakson nagyon jó, szeretetteljesen, példaértékű módon együtt dolgozó csoport van. Csodálatos módon szervezték meg legutóbb Szekszárdon a küldöttgyűlést, ami évente kétszer mindig fontos esemény a szervezet életében. Mintaértékű volt a szekszárdi. Nagyon fájdalom, hogy Pécsen még nincs KÉSZ-csoport, pedig a keresztény szellemiségű értelmiség összefogása biztosan itt is tevékenyen hozzájárulhatna Isten országának építéséhez.

■ Haider Márta

Tempfli József püspök úr Recskén

Recskén 1950–1953 között működött a kényszermunka-haláltábor. Minden évben szeptember utolsó szombatján megemlékezésre gyűlnek itt össze a tábort túlélő volt foglyok, hozzátartozók, emlékezők.

Mélyen Tisztelt Kedves Testvéreim! Mindannyiukat a legmélyebb szeretettel és tisztelettel köszöntöm Nagyvárad, Szt. László városa, egyházmegyéje, a Partium és egész Erdély nevében. Négyfelé is volt meghívásom a mai napon, mégis idejöttem. Miért? Reményik Sándort idézem, mert ez az első indíttatás, hogy idejöttem. Egyik versében így szól hozzánk: „Itt vagy a Kőrös partján, / Vagy a Tátra tövén, / Vagy a magyar pusztán, / Vagy csöndes örhelyen, / Vagy Amerikában, / vagy szétszórva százfelé a végtelen világban, / Mi együtt vagyunk, / S egymás felé fut szíveinknek álma.” Mi annyira ragaszkodunk az anyaországához, hogy ha még le is akarna rázni, mi akkor is betolakszunk és megjelenünk, hiszen együtt akarunk ünnepelni, együtt akarunk élni, és együtt akarunk meghalni is.

A másik ok amiért idejöttem, hiszem, hogy itt vannak velünk azok is, akiket itt pusztítottak el, vagy az itt töltött évek következtében hunytak el. Egymást becsüljük, hogy fejet hajtunk előttük, imádkozunk értük. Tudjuk, hogy megszülettünk, már a Jóisten tudja, hogy meddig tart az életünk, mégis mi vagyunk azok, akik siettetjük életünk múlását. Gárdonyi Géza amikor már súlyos beteg volt, és érezte, közel a halál így írt: „Mindeneknek Atyja, ... az én szívem kétségem nem szorongatja, / midőn indulok végóráim felé, / a halál nékem nem kivégzés, börtön, / nem is rút semmiképpen, / mert mikor bezárul egy ajtó itt a Földön, / hiszem, hogy kinyílik egy másik ott fenn az égben.”

Testvérek! Ez adott erőt azoknak is, akik itt szenvedtek, kínlódtak. Egy gondolat tudta vigasztalni őket, hogy Isten elég hatalmas ahhoz, hogy amiért megszenvedtünk itt a Földön, azért a túlvilágon megjutalmazzon bennünket. Nagyon sokat olvastam az itt szenvedettek visszaemlékezéseit. Földváry-Boér Elemér Kiadóval közölték c. könyvből szeretnék idézni. „Képviselve volt itt a leigázott társadalom minden rétege, parasztok, akik szabotáltak, ha megdöglött a saját disznójuk, vagy ha rossz volt a termés. Munkások, mint fasiszták vagy elhajlók. Kisiparosok és kiskereskedők, akik tulajdonukhoz túlságosan ragaszkodtak. S néhány kalandor, aki élete kockáztatásával addig közlekedett a határon át, amíg végül is fennakadt a vasfüggönyben.”

Megérdemlik az erőfeszítésünket, a fáradságunkat, imádságunkat, áldozatunkat, hogy évről évre eljövünk. De ugyanakkor megemlékezünk azokról is e szent helyen, akiket más helyekre vittek, akiket Oroszországba deportáltak, akiket a Dunacsatornához, a deltához vittek, és akik nem tudtak visszatérni. Figyelmeztetés ez számunkra, amikor most erősen a jövőbe kell

néznünk. Magyarország már belépett az Unióba, reméljük, hogy Románia is követni fogja, és a trianoni határ légiesítve lesz.

A híres francia lap a La Croix (A kereszt) egyik vezércikkében eszmefuttatást közöl arról, hogy ki az elit. Beszél a szürke tömegről, a világ milliőről, akiknek mindig szükségük volt arra, hogy legyenek olyan elit emberek, akiknek a gondolata, szava és tette egyezik. A világ tragédiája is az, hogy ez a három gyakran nem egyezik, vagy egyik, vagy másik hiányzik. A cikk érdekes visszaállítást tesz a történelembe, és megállapítja, hogy nem csak a jóságoknak voltak elitjei, hanem a gonoszságnak is. Itt persze idézőjelbe teszi az elit jelzőt. A jóság elitjére példaként említi Szt. Pál apostolt, aki bár keresztényüldöző volt, de a damaszkuszi úton történt megtérése után a három apostoli útjával, karakterségével, bár kicsi, beteg, törékeny ember volt, mégis nagy része lett abban, hogy még a félelmetes Római Birodalomnak is a gyökerére tudta tenni a fejszét. Megemlíti a cikk Hunyadi Jánost, aki kemény katonaemberként Nándorfehérvárnál a török túlerővel szemben azt mondta vezéreinek, hogy hiába tartunk haditáncot, ha az égiek nem segítenek bennünket, akkor nem nyerhetünk. S bevezérte őket a sátrába, és imádkoztatta őket. A gonoszság „elitjeire” is hoz példákat. Kezdve a vérengző római császárokon, akik nem csinaltak lelkiismereti kérdést abból, hogy milliókat küldtek a halálba, vagy gondoljunk Hitlerre, Sztálinra.

A mai kornak is megvannak a jóság elitjei mellett a gonoszság „elitjei”. Sajnos még ebből is léteznek. Miért kell ezeket a megemlékezéseket tartanunk? Azért, hogy emlékeztessük a múlt történelmének ezekre az eseményeire a fiatalságot. Hogy gondolkozzanak el azon, mielőtt újabb tragédiák következhetnek a történelemben, mi teheti tönkre a népüket. Fel kell készíteni őket arra, hogy kötelességük van a mai világban. Mindenkinek magába kell néznie, szembe kell néznie önmagával, és el kell döntenie, hogy kik közé tartozik: a jóság vagy a gonoszság elitjei közé?

1999-ben részt vettem az európai püspökök szinódusán Rómában. II. János Pál pápa arról beszélt, hogy amikor átlépjük a III. évezred küszöbét, arra kell tanítani a ránk bízottakat, hogy minden ember által emelt válaszfalat – legyen az nemzetiségi, vallási, kulturális – le kell rombolni, mert Isten mindenkinek egyforma emberi méltóságot adott.

Kedves Jó Testvéreim! Ezt az emberi méltóságot lábbal tiporták, meggyalázták, semmivé próbálták tenni az akkori időknek, a hatalomnak az emberei. Nekünk az a feladatunk, hogy ez ne történhessen meg a további történelemben. Mindannyian egy igaz társadalomra vágyunk. Azért jöttünk ide, hogy imádkozzunk azokért, akiknek elvették az életét, hogy adja meg nekik az Úr az örök nyugalmat, nekünk élőknek pedig adja meg a feltámadás boldogító hitét és vigaszát.

Az Atya és a Fiú kapcsolata

A címben szereplő viszony sokáig ambivalens érzelmeket keltett bennem, amikor a szentírással kezdtem foglalkozni. Valahogy kettősséget, ellentmondást éreztem az Evangélium azon Jézus-idezetében, amikor az Üdvözítő mennyei Atyja és közte lévő kötelékeket említette.

Szent János evangéliumában olvashatjuk, hogy a templomszentelés ünnepén jelentette ki Jézus az Őt körülvevő zsidóknak, hogy „...Én és az Atya egy vagyunk...” (Jn 10,30). Az utolsó vacsorán tartott búcsúbeszédében viszont úgy nyilatkozott, hogy „...az Atya nagyobb nálam...” (Jn 14,28).

Az olvasottak után nem tudtam, hogy Jézusnak melyik kijelentését fogadjam el hitelesnek, mert úgy véltem, hogy egyik kizárja a másikat. (Valószínű, hogy hasonló „cipőben járt” annak idején az alexandriai Árius is, aki az

egyik templom egyik előjárója volt – mai szóval plébánosnak hívhatnánk –, aki úgy vélekedett, hogy a Szenthá-

romság személyei nem egyenrangúak, hanem egymásnak alárendeltjei. Szerinte Jézus Isten első teremtménye; csak ember, akinek méltóságát részben Isten adta meg, részben Istennek tetsző életével érdemelte ki. Tehát nem egylényegű az atyával, hanem csak hasonló lényegű. Ezért az egyéni felfogásáért Áriust és követőit eretnekként kiközösítette az egyetemes egyház az I. Niceai Zsinaton.)

Jómagam nem tettem magamévá soha Árius gondolatát, de akkori lelkiállapotomat sok kétség gyötörte. Egészen addig, amíg rá nem leltem Anthoni de Mello jezsuita atya *A csend szava* c. könyvére. Ennek minitörténeteiben bukkantam rá az Azonosság című kis tanító „mesére”. Ez a következő párbeszédéről szól:

– *Hogyan keressük az egységet Istennel?*

– Minél jobban keresed, annál nagyobb lesz a távolság közte és közted.

– *Hát akkor mit tegyünk a távolsággal?*

– Értsd meg, hogy az nincs ott.

– *Ez azt jelenti, hogy Isten és én egy és ugyanaz?*

– Nem egy, de nem kettő.

– *Hogyan lehetséges ez?*

– A nap és fénye, az óceán és a hullám, az énekes és a hangja: nem egy. Nem is kettő.

A fenti gondolatébresztő kis dialógust olvasván kigyúlt a fény bennem is. Eszembe jutatta Jézus főpapi imáját, amikor a Megváltó ezeket mondta Atyjának leendő egyháza híveinek érdekében: „...Legyenek mindnyájan egyek. Amint te, Atyám, bennem vagy és én tebenned, úgy legyenek egyek ők is mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy Te küldtél engem...” (Jn 17,21).

Miért is vonnám kétségbe Üdvözítőnk szavait?

Végtelenül örülök, hogy rólam és hívó testvéreimről is megemlékezett!

Lelki habitusomban a kettősség már rég a múlté!

■ Grain Ferenc

A legfejlettebb technika sem pótolhatja az életszentség szerepét

Vatikán: Október 20-án szerdán este John Foley érsek, a Tömegtájékoztató Pápai Tanácsának elnöke mutatott be szentmisét a római Pápai Ír Kollégiumban, s megáldotta az ír származású, II. János Pál pápa által boldoggá avatott Colomba Marmionnak, a belgiumi Marédsous harmadik apátjának oltalma alá helyezett kommunikációs termet, amely a papnövendékek hároméves kommunikációs képzési programjának ad majd otthont.

Homíliájában Foley érsek leszögezte: az autentikus kommunikációhoz lelki felkészülésre van szükség, a legfejlettebb technika sem pótolhatja az életszentség szerepét Jézus Krisztus Evangéliumának hirdetésében. A főpásztor emlékeztetett rá: Boldog Colomba Marmion, az Ír Kollégium volt növendéke életszentsége révén írásai és prédikációiban is rendkívül hatékonyan kommunikált, így méltán kérheti minden növendék az ő közbenjárását, hogy Jézus Örömhírének hiteles tanúi legyünk. ■ VR/MK

Középkorúak imája, sóhajtásai

„A lelkem birodalmában szükség van egy csészényi tudásra, egy hordónyi okosságra és tengernyi türelemre” (Szalézi Szent Ferenc)

Amikor elértem az „ember útjának feléig” vagy azon túl is, sokszor nagyon összesűrűsödnek bennem és körülöttem is az élet dolgai.

Járom életem útjait, végzem napi kötelességeimet Uram, s mégis sok mindent nem értek, mintha beborult volna felettem az ég, s teljesen egyedül, tanácstalan vagyok. Nem tudom, mit tegyek?

Hol van az igazi út, melyen járnom kellene, mit tegyek másképpen, mint amit eddig tettem, kitől kérjek tanácsot? Várni, várni, várni, s meddig?

Látod Uram, minden megváltozott körülöttem, s bizonyára bennem is. Mondják, maradi vagy! Hol élsz? Ezt sem tudod, azt sem. Valóban sok mindent nem tudok, nem értek, amire azt mondják, „modern”, „haladó szellemű”. Miért kellene nekem azt is értenem, ami emberileg érthetetlen, erkölcsstelen, szellemtelen? Tudom, hogy nagyon is földi ember vagyok, gyengeségeimmel együtt, de azt is tudom, hogy fejemet fel tudom emelni,

szemeimmel nem csak a látható, de a láthatatlan dolgokat is látom, füleimmel nem csak az ocsmányságokat hallom, hanem az igazság hangját is, kezemmel nem csak elveszek valamit, hanem adni is tudok, jót teszek.

Uram nézd, ezek az én adományaim, amelyek úgy hiszem, nem csak most modernek, hanem azok lesznek rajtam túl is.

Kérlek, fogadj el engem, s mindazt, amit még tudok adni ennek a világnak, s embertársaimnak is. Nem nagy dolgok ezek, de tőlem erednek... Szavaim igazságát, tanácsaim szerénységét, igaz jó szándékomat, türelmem tégláit, munkám áldozatát, szeretetem apró virágait, megaláztatásaim szűrő töviseit, csendes imáim áhítatát, bűneim egyhangú szürkességét, szavaim simogató erejét, adományaim kicsiny örömeit és még sok más apró figyelmességek ajándékait.

Adom, szívesen adom, Uram, mert tudom, hogy ezek hozzád is eljutnak. Így válik életem világossá, a jövő számára is maradandóvá, így utamon mindig feléd haladok, s remélem nem csak az időben, hanem időtlen létben is találkozhatom, veled mindörökké...

■ Nagy Gábor

Árpád-házi Szent Erzsébet

Az Úr 1211. esztendejében egy bizonyos – a Keled nemzetségből származó örgróf vezetésével nagyszámú és ritka előkelő öltözetű lovag kopogtatott a thüringiai örgróf I. Hermann wartburgi várának kapuján.

A négyéves Erzsébet hercegkisasszonnyal érkeztek, II. Endre magyar király és merániai Gertrúd harmadik gyermekével, hogy eljegyezzék a gróf elsőszülött fiával.

Egy XIV. századi írás szerint a lánykérő küldöttség hazánkba jöttkor két szekéreny holmival érkezett, míg most visszaútban 26 ló húzta a drágábbnál drágább jegyajándékokkal rakott 13 kocsi.

Apoldai Theodorik erfurti dominikánus szerzetes, aki 1308 táján a hercegi káplán „Vita Ludovici” című munkája után írta meg Erzsébet életrajzát – de egy másik szerző, Johannes Rotha is alig győzi felsorolni az arany, ezüst, koronák, ékszerek, kupák, gyűrűk, csatok, arannyal átszótt selyemszövetek, hímzések, a királyi bíbor ágykárpitok megannyiját, és bizony színezüst volt a bölcse, de még a fürdőkáád is.

Bámultak is ennyi sok holmi láttán a menet útjába eső thüringiai falvak lakói – honnan is tudhatták volna, hogy az esztergomi ötvösműhely nagy hírű mesteremberei, az effélék gyártásában már a kis Erzsébet nagyatyja, II. Béla királyunk idejében is nagyban serénykedtek, de meráni Gertrúd, a mama, is igen iparkodott, hogy semmiben se szenvedjen majd hiányt a kis menyasszony, aki ettől a naptól kezdve jövendő férje otthonában nevelkedett.

Így kívánta ezt akkor a kor szokása, mert mihamarabb át kellett vennie az új jövevénynek jövendőbelije családi szokásait, a ház, a rokonság munkarendjét.

Ezért magyar szolgálattelvők is maradtak Erzsébettel, kettőt név szerint is ismerünk. Farkas és Dávid, nemes várjobbágyokról van szó. Róluk azt is tudjuk, hogy Erzsébet halála után hazatérve IV. Béla király engedélyt adott nekik, hogy birtokukon Szent Erzsébet tiszteletére templomot építtessenek. De ismert a kíséretből egy Alheit nevű hárfás-lány is, meg Klindsor, az erdélyi szász költő és asztrológus.

Az esküvőt 1221-ben tartották, Árpád-házi Szent Erzsébet IV. Lajos felesége lett.

A fent említett „Vita Ludovici” a férjét bátor, bölcs, erényes, a szegények iránt könyörületes, és az Egyház felé bőkezű uralkodónak mutatja. Erzsébetet is ideális feleségnek rajzolják az életleírások, aki elhivatott, töretlen utat járt. Őszintén valóságos, a sors kivetettjei iránt végtelen jóindulatú, Lajosát teljes szívvel szereti.

Mencke lipcsei professzor, 1728-ban írt „Libellus”-ában még azt is megemlíti,

hogy ha a férj távol volt otthonától, a feleség nyomban dísztelen, egyszerű ruhát vett fel, ám ha ura hazatért, gondosan átöltözött, viselte ékszereit, és hűséges társnője Gertrúd, a szentté avatási jegyzőkönyvben is úgy jellemzi, hogy férjével dicséretre méltó házasságban élt.

Boldog napjai közül nem felejtethjük ki azt a hatalmas „lovaglást” sem, melynek során 1222 októberében meglátó-

gatja Lajossal szülőhelyét, Sárospatakot. Ennek állított emléket Varga Imre szobrászművésznőnk, a sárospataki templom előtt díszelő, az ifjú párt ábrázoló pompás lovas-kompozíciójával.

Alig múlik el azonban pár év, és IV. Lajos 1227-ben II. Frigyes császár hívására kereszties hadjáratra indul.

Egy, Lübeckben a Szentlélek kórházban 1420 óta meglévő, szentünk életét bemutató cilus képsorainak egyikén látható is az a jelenet, midőn Erzsébet, a hadba induló férje karjára feltűzi a keresztet.

Sajnos a gróf nem jut el a Szentföldre, Otrantóban a vitézek között fellépő járvány elragadja az élők sorából, s Erzsébetre itt maradt három gyermekével nehéz idők következnek.

Eddig, amit Erzsébetről mondtunk, az szokványos élete egy középkorban

élő, férjét szerető főúri feleségnek. Miért avatja az egyház már 1231-ben, 24 évesen, halála után alig négy évvel a szentek sorába?

Elsőnek említsük napjainkban is ismét oly nagyra becsült karitatív tevékenységet. Ez Wartburgban – férjétől eltekintve – nem volt túlzottan szokott életforma.

Erzsébet rendszeresen oszt alamizsnát a koldusoknak, saját kezűleg mossa, kötözi a szegények, betegek sebeit, látogatja a várandós anyákat. Történeti tény, hogy az 1225-ös nagy éhínség idején, férje itáliai tartózkodása alatt nagy odaadással gondoskodik a rászoruló nincstelenekekről. Gabonát osztat köztük, kenyeret süttet, s mikor már teljesen kifogynak tartalékai, eladogatja ékszereit, hogy azok sorából vásároljon élelmet szegényeinek. Mire férje hazatér, a fejedelmi raktárak szinte teljesen üresek, de jellemző Lajos lelkületére, nem tesz szemrehányást tetteért, mindenben jóvát hagyja intézkedését.

Nem kevésbé tűnik ki Erzsébet alázatosság, lelki tisztaság tekintetében sem.

Bőven szól erről az 1526–27-ben megjelent első magyar nyelvű életrajza, az Érdy-kódex szerzője, egy minden valószínűség szerint karthausi névtelen szerzetes.

Amikor gyermekeivel el kell hagynia Wartburgot, Eisenachban húzódik meg, egy korcsmai istállóban, mígnem 1928 áprilisában nagynénje Mechtild kitzingi apátnő segítségével Bambergbe kerül. Férje temetése után, annak öccsétől, Konrádtól kap ugyan 2000 márka végkielégítést, de Marburg lesz kijelölt tartózkodási helye, s ekkor már el kell válnia gyermekeitől is. Fiát, Hermannt a család Creuzburgban nevelteti, hogy majdan a tartomány grófia legyen – Zsófiát 1229-ben eljegyzik a brabanti herceggel, Gertrúd pedig az altenburgi premonstrei kolostorba kerül, itt perjelő is lesz, s az Egyház évek múlva őt is boldognak tiszteli.

Erzsébet ezután már teljes szegénységben s aszkézisben tölti napjait, lemond minden földi vonzalomról, s pénzét a marburgi Assisi Szent Ferenc oltalmába ajánlott kórház építésére áldozza.

A már említett „Vita”-ból tudjuk, hogy segítő nővérei, Irmgard és Elisabeth a szentté avatási jegyzőkönyvben is azt vallják, hogy midőn egy alkalommal atyjától jött magyar követek keresik fel, igen nyomorúságos, agyon foltozott ruhában, fonás közben, rokkája mellett találják, ami nagy megütközést is kelt a küldöttség tagjaiban.

Életszentsége azonban ebben az időben már egész Európában ismert. Nagyszombatban ferences kápolna épül tiszteletére, alig hét évvel halála után.

(Folytatás a következő oldalon)

(Folytatás az előző oldalról)

Győrben is róla nevezik el az ez időtáját épített, ugyancsak ferences rendi templomot, és Kassa első pecséte is az alamizsnát osztó Szent Erzsébetet ábrázolja, ezzel a felirattal: „St. Elisabeth sigillum civium de Cassa”.

Késmárk – egyik első nevén „Villa Saxorum apud Ecclesiam Sanctae Elisabeth”, 1251-ben választja temploma védőszentjéül, a tatárjárás alatt felégetett Besztercebányán pedig, hova IV. Béla királyunk thüringiai szászokat telepített be, ma is áll a Malinovskeho ulican a 1303-ban épült Szent Erzsébet zárdatemplom, pompás, faragott oltáraival, és e zárdához a város előjárósága hamarosan hozzáépíteti az ugyancsak róla elnevezett kórházat is.

A bártfai Szent Egyed templom 11 gótikus oltárából egy szintén Erzsébeté, életéből vett jelenettel, csakugyan mint a pozsonyi Szent Erzsébet istenháza öt ábrázoló Fr. X. Palkától festett oltárképei, vagy P. Trogertól származó freskói.

A Nyulak szigeti domonkos kolostorban is van oltára, tudott az is, hogy ez előtt gyakran imádkozott hozzá az Arpád-háziak másik szentje, Szent Margit, de itthon Pécsen is ápolták tiszteletét Erzsébet királyné, Károly Róbert felesége, Nagy Lajos királyunk édesanyja 1355-ben építtetett oltárt szentünknek. Emlékét legteljesebben a kassai dóm őrzi talán, ahol a főoltár 48 táblaképéből 12 mutatja be életének epizódjait, míg az egyik legújabb főoltárkép Mélykúton található, a jeles magyar festőművész, Prokopp Péter munkája.

Végül említsünk meg néhány karitatív rendet, melyek nevével jelezve a szociális törődést és mindent Krisztusért vállaló szellemiséget választották példának.

Angelica Corbora civitellói grófnő 1397-ben Folignóban alapítja meg az Erzsébet Nővérek Rendjét, Essenben 1843-ban a Szent Erzsébet Nővérek Karitatív Rendje alakult, Padovában a Betegápoló Erzsébet apácák serénykednek ma is, Nápolyban Luigi Casoria ferences házat hoz létre, elhagyott gyermekek, vakok, süketnémák, öregek megsegítésére, Szilíziában Neissében 1842-től a Szent Erzsébet Beteg gondozó Társulat dolgozik, Vercelben Franciaországban 1604-ben Francois de Besancon az Erzsébet Nővérek csoportja hívja életre, de Lengyelország, Csehország, Amerika, sőt Skandinávia betegápoló szegényeket istápoló rendjei is őt, munkásságát utánozzák. Északi tiszteletére jellemző, hogy Szent Erzsébet fejereklje-tartóját a stockholmi Statens Histiska őrzi. Hazánkban 1990 óta működnek újra Szent Erzsébet Nővérek. Alapítójuk Apollónia Rademacher, aki Aachenben 1626-ban szervezte meg tevékenységüket, az Assisi Szent Ferenc vidám istencicséret és a szenterzsébeti emberszolgálat szellemében.

Itthon elsőnek Pozsonyban telepednek meg, Eszterházy Imre hercegprímás segédletével, majd 1785-től Budán a Fő utcán és Újpesten is létesül kolostoruk és kórházuk.

■ Rozsnyói György

A Bazilika orgonájáról

A Pécsi Bazilika jelenlegi orgonáját első formájában Angster József pécsi orgonaépítő építette. Ez volt Angster századik hangszere, mely először 1891-ben, a székesegyház Schmidt-féle átépítését követő ünnepélyes újrafelszereléskor szolgált meg. A hárommanuális, 46 regiszteres, mechanikus csúszkaladás, Barker-emelő orgona 1910-ig működött. Ekkor az Angster-orgonagyár a cég 700. opuszaként a kor igénye szerint néhány regiszter cseréjével és pár regiszter menzuralis korrekciójával átépítette, 48 regiszterre bővítette. Az orgona pneumatikus táskaladás szerkezetet és új játszóasztalt kapott. Az I. világháborús rekvirálás az orgonát szerencsésen elkerülte, így annak eredeti ón homlokzata fennmaradt. Az 1970-es évek első felében Stach Mihály, az államosított, majd megszüntetett Angster-orgonagyár szakembere vezetésével újabb átépítés történt. Az akkori lehetőségek kihasználásával és az akkorra megformálódott, sokoldalú koncertigények szem előtt tartásával az orgonát 26 új regiszter beépítésével négymanuálisra és 71 regiszterre bővítették. Az átépítés során új játszóasztal és új elektropneumatikus kúpládák készültek. 1997-ben a hangszerhez új, elgördíthető, digitális játszóasztal (Pécsi

Orgonaépítő Manufaktúra Kft.) és vezérlő elektronika (BCsM Bt., Pécs) készült, ezáltal az országban elsőként valósult meg visszajátszó funkció.

Az orgona jelenleg teljes átépítés alatt áll. Mára korszerűtlené vált szerkezete és hangzása felülbírálatra szorul. Az átépítés alkalmával a teljes szerkezet és a sípanyag közel fele újonnan készül, míg az Angster-sípanyag restaurálható része és az orgonaszekrény – műemléki előírásoknak megfelelő helyreállítás után – megmarad a hangszerben. Ezzel műszaki és zenei értelemben egyaránt korszerű, hosszútávon megbízható működésű orgona épül. A hangszer az egyházmegyei szinten kiemelkedő liturgikus szolgáltatón túl az orgonairódalom, azon belül különös tekintettel a romantikus orgonazene minden eddiginél sokoldalúbb előadására válik alkalmassá. Az átépítéssel országos viszonylatban a legnagyobb mechanikus csúszkaladás templomi orgona születik.

*Király Csaba orgonaművész
idei hangversenysorozata a Bazilika
Orgona felújításának javára*

November 12., péntek, 19.00

November 26., péntek, 19.00

December 19., vasárnap, 19.00 – adventi koncert a Pécsi Advent keretén belül.

Tízéves az Ökumené

Tíz évvel ezelőtt, 1994 októberében sugározta az első Ökumené című műsort az akkori Pécsi Városi Televízió. Az akkori igazgató, Kismányoky Károly, kezdeményezésére jött létre a műsor, amely a rendszerváltás után a második, helyi televízió bemutatott egyházi műsorként indult. Három keresztény történelmi egyház lelkésze ült össze azért, hogy megvalósuljon egy ökumenikus fórum a helyi médiában. Bán Endre, római katolikus általános helynök, Szalay Lajos, református lelkész és Varsányi Ferenc, evangélikus lelkész lett a felelőse egyházi oldalról a műsorok tematikai szervezésének. Az Ökumené stábjának összeállítására az akkori igazgató Kosaras Attilát kérte fel, aki a mai napig rendezőoperatorként dolgozik a műsor eredményességéért. Az első szerkesztő-riporter Laczkó Zsuzsanna lett, aki öt éven keresztül végezte munkáját, majd Kungl Janka vette át tőle a szerkesztői tevékenységet.

Hét évvel ezelőtt négy keresztény kisegyház és az izraelita hitközség is lehetőséget kapott a televízióban való megjelenésre. Evangéliumi kisegyházak üzenetei címmel a hetednapos adventista, baptista, metodista és a pünkösdi gyülekezet életét mutatjuk be, Zsidó ünnepek címmel pedig az izraelita vallási életbe nyerhetnek a nézők bepillantást.

Az Ökumené című műsor célja:

A különböző egyházak, vallási felekezetek, közösségek életének bemutatását, vallási ünnepek megőrkítését, hitéleti gondolatok továbbítását tartja elsődleges feladatának az Ökumené szerkesztősége. Mindezt úgy próbáljuk elérni, ahogy Bakos Ferenc Idegen szavak és kifejezések szótárában is definiálja az ökumenét: „egyetemes” módon, valamint „a keresztény egyházak együttműködésére irányuló szellemben”.

A hitélet bemutatásával párhuzamosan Pécs város történelmi színhelyeinek, templomainak vallástörténeti feldolgozására, valamint a város kiemelten elismert személyiségeivel, vendégeivel portrék készítésére is sor került; mindezek dokumentációja maradandó értéket képviselnek.

Műsorbeosztás:

Ökumené: minden héten szerdán 17.05 perckor új adás; felváltva katolikus, református, evangélikus; ismétlések: pénteken és vasárnap 17.05 perckor. **Evangéliumi kisegyházak üzenetei:** minden héten első keddi napján 17.05 perckor új adás; felváltva adventista, baptista, metodista, pünkösdi; ismétlések: keddenként 17.05 perckor.

A pápa arra kér mindenkit: imádkozzon a missziós hivatásokért

Vatikán: Október 24-én, a Missziók Világnapján II. János Pál pápa a Szent Péter téren az Angelus imádságára egybegyűlteket felszólította, hogy imádkozzanak a missziós hivatásokért. „Minden keresztény hívó azt a feladatot kapta, hogy tisztázza felelősségét a minden ember felé irányuló Evangélium terjesztésében” – emlékeztetett a pápa, bátorítva az ebbe az irányba tett egyházmegyei és plébániai kezdeményezéseket. Rövid beszédében Róma püspöke különös szeretettel és mély hálával köszöntött minden misszionáriust, aki az evangelizáció frontvonáiban tevékenykedik. II. János Pál pápa erre a napra szánt üzenete – „Eucharisztia és Misszió” –, az Eucharisztia évével összhangban, arra indít, hogy megértsük: mit jelent missziós küldetésünk Krisztus testének és vérének asztalánál, hiszen az asztal körüli közösségben érti meg jobban az Egyház saját eredetét és missziós küldetését. A missziós világnapot XI. Pius pápa vezette be az ünnepek sorába 1926-ban, hogy biztosítson egy napot minden egyházmegyében, egyházközségben és a katolikus egyházi intézményekben az imádságra és a missziók bemutatására, propagálására, valamint a missziókra való adománygyűjtésre. A katolikus missziók patrónája és patrónusa: Liseux-i Szent Teréz és a jezsuita Xavéri Szent Ferenc. ■ Zenit/MK

Megmutatjuk értékeinket

Szeretettel meghívjuk Önöket a Kerek Világ Önélet Eletvitel Központ programjaira, a Minerva könyvtárba (Pécs, Athinay út 44.). Megmutatjuk az értékeinket – sorozat a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatásával. Kiállítás nyílik a Kerek Világ Önálló Eletvitel Központ szervezésében, a Malomvölgyi Otthon lakói és „Zsiráf” munkáiból. Megnyitó: 2004. november 3., szerda 11. órakor. A kiállítás megtekinthető: november 3.–december 31-ig, hétfő, szerda 10–18, csütörtök, péntek 13–18 óra között.

Az Egyház és a cigány fiatalok

A fenti címmel rendeznek továbbképzést mindazoknak, akik a Pécsi és Kaposvári Egyházmegyében cigánypasztorációval foglalkoznak. Téma: AZ EGYHÁZ ÉS A CIGÁNY FIATALOK. Vendég: Lothar Weiss, a paderborni érsekség cigányokért felelős plébánosa. A képzés időpontja: 2004. november 4–5. A képzés helye: Collegium Martineum, 7303 Mánfa, Fábrián Béla u. 87.

Megnyílt az első ökumenikus keresztény kávézó/teázó

Néhány héttel ezelőtt „5 ÉGTÁJ” néven megnyílt az első folyamatosan nyitva tartó keresztény kávézó/teázó/kulturális találkozóhely Budapesten, ahol az asztalon – más könyvek mellett – megtalálható a Biblia is. A Magyar Református Egyház kezdeményezésére a Budai Református Egyházközség működteti a kávézót. Erős Tibor, a kávézó üzletvezetője érdeklődésünkre elmondta: Észak, (ortodox) délnyugat, (katolikus) kelet, (ortodox) nyugat (anglikán) – különböző kultúrák és keresztény tradíciók vesznek körül bennünket. Ám, mint mondta, most ne nézzünk se északra, se délre, se keletre, se nyugatra! Hanem fordítsuk tekintetünket az ötödik égtáj felé! Hogy hol találjuk? A négy égtáj irányán túl van Valaki, aki velünk van. Ő Isten, akit Jézusban ismerhetünk meg. Jézus által emberként is belépett a világ történetébe, hogy megmutassa, a földi égtájakon túl van egy másik irány. Az ötödik égtáj új dimenziót nyújt számunkra: Jézus követése lehet az út! – mondta Erős Tibor.

Az egyház társadalmi tanítása

A fenti címmel mutatták be október 25-én hétfőn délelőtt a Vatikánban, a Szent-Ének sajtótermében a katolikus egyház társadalmi tanításának összefoglaló kötetét, amely öt évig tartó munka eredménye. A könyv három részben és 12 fejezetben foglalja össze az egyház és a pápák több mint 100 évvel felölő társadalmi tanítását. A munka elvégzésével maga II. János Pál pápa bízta meg a Iustitia et Pax Pápai Tanácsot, még 1999-ben. Az első vázlat 2000 márciusában készült el, amikor a Tanács elén még az időközben elhunyt Francois Xavier Van Thuan, vietnami bíboros állt. Jelenleg olasz és angol nyelven jelent meg a kötet, a spanyol, francia és portugál változat decemberre készül el. A kötethez Angelo Sodano bíboros, államtitkár írt előszót. A könyv rövid összefoglalása az egyház társadalmi kérdésekkel kapcsolatos tanainak. Rendkívüli műről van szó, hiszen az Egyházi Tanítói Hivatal történetében ebben a kötetben foglalták össze a szerzők először a katolikus egyház társadalmi tanítását és tették hozzáférhetővé az egész világ számára. Az első rész teológiai jellegű, címe: „Isten szeretet-terve az emberiség számára”. A második részben olyan jelentős témák szerepelnek, mint az emberi család és munka, a gazdasági élet, a politikai közösség, a környezetvédelem, a béke ápolása. A harmadik rész bemutatja az egyház társadalmi tanítását. A kompendium célja, hogy minél többen megismerjék az egyház tanítását a mai világban. A hétfői bemutatón Renato Martino bíboros, a Iustitia et Pax Pápai Bizottság elnöke arról beszélt, hogy a kötet elkészítése nagy munkát igényelt, több nehézséget is le kellett győzni. E mellett meg kellett határozni az egyház szociális tanításának természetével kapcsolatos ismeretelméleti kérdéseket, mégpedig úgy, hogy a társadalmi valóság összetettsége és különbözősége ellenére egységes és egyetemes jelleget adjanak a dokumentumnak. ■ MK

MARTONYI JÁNOS, a Szabad Európa Központ vezetője lesz november 15-én este 6 órától a Iustitia et Pax Bizottság vendége Pécssett az Alapítványi Székházban. Minden érdeklődőt szeretettel várnak. Bővebb információ kérhető a (72) 513-030-as telefonszámon.

RORATE MISÉK kezdődnek november 29-től advent heteiben reggel a Székesegyházban. A szentmise után agapé a Kocsis László-teremben.

A SZENTIATYA ÁLTAL meghirdetett Eucharisztikus Év okán a Székesegyházi Plébánia szeretné megújítani a templomukban 4 éve folyó, egész napos csütörtöki

szentségimádat. Kéri, hogy aki rendszeresen tud vállalni fél óra adorációt, jelentkezzen a sekrestyében vagy az irodán: (72) 513-030.

VARGA LÁSZLÓ plébános, a Hit-tudományi Főiskolai tanára tartja az Összefogás Pécsért Egyesület Szabadegyetemének november 19-i előadását. Az előadás címe: A természeti környezet megóvása az ószövetségi törvények szerint. Az előadás 18 órakor kezdődik a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma 80-as termében.

DECEMBER 4-ÉN délután 3 órakor nyílik a Pécsi Advent rendez-

vénysorozat. Három héten át koncertek, színdarabok, adventi vásár, finom falatok utcája várja az érdeklődőket a Bazilikában és környékén. Részletes programot közlünk a Jó Hír következő számában. A rendezvénysorozat ideje alatt lehetőség van a Bazilika nyugati kapujánál elhelyezett pavilonok bérlésére kézműveseknek illetve büféeknek. A vásár a Pécsi Advent ideje alatt folyamatosan nyitva tart. Jelentkezni lehet a (72) 510-891 vagy a (30) 68-69-988-as telefonon.

DECEMBER 5-ÉN érkezik Szent Miklós püspök (Mikulás) a Bazilikába látogató gyermekekhez.

SKÓCIAI SZENT MARGIT-TÚRÁT rendez a Várbaráti Kör a Pécsváradi-Mecsek-nádasd útvonalon november 13-án. Érdeklődni lehet a (72) 465-123-as telefonszámon.

SZENT BORBÁLA ÜNNEPE Pécs-szabolcson. December 4-én Szent Borbála, a bányászok védőszentjének napján délelőtt 10 órától ünnepi szentmisét tart Kövesi Ferenc plébános, melynek keretében megáldja az újonnan kialakított Szent Borbála-kápolnát.

VÁSÁROSDOMBÓ vendége lesz Csepeli István fafaragó mester november 28-án, 14.30-tól.

A pécsszabolcsi templom

A századforduló táján a régi plébánia-templom egyre szűkebbnek bizonyult, egyre kevésbé volt alkalmas a hívek sokaságának befogadására. A régi templom a katolikus községi temető (a faluhoz közelebb eső temető) kereszthez környékén állott. Eredete ismeretlen (?) – legalábbis a plébánia levéltárának anyagából eddig nem találtam a keletkezésére vonatkozó anyagot – mivel azonban Szabolcs község története az Árpád-kor kezdetére nyúlik vissza, nem valószínű, hogy a településsel egyidős. 1788-ban bővítették, de a XX. század első éveire így is kicsinek bizonyult. (A régi templom történetére a későbbiekben még visszatérünk.)

1904-ben Mayer György lett itt a plébános, aki a hitközség történetének egyik legkiemelkedőbb alakja volt. Élete fő céljának tekintette, hogy új templomot építsenek. Ennek érdekében igyekezett megnyerni a püspöki uradalom támogatását.

Az uradalom gazdasági vezetője, az örkanonok azonban elutasította a plébánia kérelmét azzal indokolva azt: hogy a mecseszabolcsi hívek nem érdemlik meg az új templomot, mert hitükben megfogyatkoztak, „s mint kevésbé templomba járó nép a régi kis templomban is elférnek”. Pedig már legalább 25–30 évvel korábban kellett volna az építkezéssel gondolkodni és akkor nem fejlődtek volna a körülmények oda, ahova fejlődtek. Nem is szólva arról a körülményről, hogy 30–40 évvel korábban az építkezés is olcsóbb lett volna.

1906-ban gróf Zichy Gyula lett a pécsi püspök, akihez terjedelmes beadványt küldtek az építkezések ügyében. A jölelkű megyéspüspök méltányolva a hitközség kérelmét, elrendelte a templom építését, mégpedig a hívek hozzájárulása nélkül. A plébános kérése magában foglalta azt is, hogy mivel a székesegyház román stílusban épült, a szabolcsi templomot is ily stílusban építsék fel, kereszthajóval, akkora nagyságban, hogy a templomba járó hívek kényelmesen elférjenek benne.

Pünkösöd harmadján egyházhatósági fölhatalmazás folytán az építendő új templom alapkövét megszentelték és a délnyugati sarokban elhelyezték. A fagy beálltával 1910. november 27-én az összes munkálatokat félbeszakították. A következő években a munkálatok a toronykereszt föltételének ünnepélyes eseményével kezdődtek, 1911. április 2-án, fekete vasárnap. Az építkezés folyamatos munkával 1911. végére fejeződött be. Ezután már csak a belső munkálatok voltak hátra.

1912. május 1-jén szállították a templom új harangjait, összesen négyet, amelyeket az aradi Hónig Frigyes harangöntő cég készített. A legnagyobb harang 620 kg-os volt és Gyula névre keresztelték, mivel Zichy Gyula megyés püspök intézkedésének köszönhető, hogy az új templom a székesegyházi uradalom költségén fölépült. A 2. számú harang Magyar György szabolcsi plébános védőszentjének – Szent Györgynek – a nevére kapta. Ennek tömege: 261,5 kg. Felirata a következő: „S. Georgius miles Christi defendo rectorem populuque fidelem hujus Ecclesiae 1911.” (Szent György, Krisztus katonája, oltalmazza ennek az egyháznak vezetőjét és népét 1911.) A 3. harang a boldogságos Szűz Mária, a Magyarok Nagymagasszonya tiszteletére szenteltetett; tömege 148 kg. Rajta ez a felirat olvasható: „S. Maria, Magna Domina Hungarorum in cuius honorem ecclesia

dedicata est, ora pro nobis 1911.” (Szent Mária, Magyarok Nagymagasszonya, templomunk névadója könyörögj érettünk 1911.) A 4. harangot, a lélekharangot Szent Józsefnek, a haldokló hívek pártfogójának tiszteletére szentelték. Tömege 80,5 kg.

A püspök elfogadta a plébános által javasolt felszentelési időpontot: 1912. október 2. vasárnapját – október 13-át – mivel a templom a Magna Domina Hungarorum tiszteletére lesz nevezve.

A templom felszentelésével kapcsolatos eseményekre érkező püspököt 1912. október 12-én délután díszes küldöttség fogadta a falu határában. Másnap, október 13-án verőfényes szép időben került sor az ünnepélyes szentelésre. Az ünnepélyes szertartás reggel nyolc órakor kezdődött és fényes papi segédlettel ment végbe.

1912. december 1-jén vették át az új toronyórát, 1700 koronáért. Alighogy a templom kívül-belül elkészült, alighogy felszentelték, a háború következtében máris veszteségek érték. 1916. december 13-án délután 1–2 óra között meghúzták az összes harangot. Erre sok nép jött össze kíváncsián várva a harangok ledobását. Aznap este ledobták a déli toronyablakon a 80,5 kg-os és a 148 kg-os harangot, majd másnap délelőtt leeresztették a legnagyobb harangot, a 620 kg tömegűt. Így csak egy maradt, a 261 kg-os Szent György-harang.

Az új templom felépítése után a hitközség erejét messze meghaladta volna, hogy egyidejűleg két templomot is fenntartsion. Ezért Mayer plébános azt javasolta még a felszenteléskor a püspöknek, hogy a régi templom tornyát, hajóját és sekrestyéjét bontsák le, míg a megmaradt szentélyt alakítsák át temetőkápolnává. Így a székesegyházi uradalomnak sem jelent dupla kiadást a két templom tartása. A püspök ezt az előterjesztést elfogadta 1913. január 28-án és a következő leirattal intézkedett: „...a régi mecseszabolcsi templom szentélyét a torony, a hajó, valamint a sekrestye lebontása után kápolna céljaira fönntartom. Minthogy a lebontási költségek csak 1914. évi költségeloiránnyal vehetők föl, a lebontás csak a jövő évi január 15. után eszközölhető, amikor a régi szentély új homlokfallal és ajtóval láttatik el...”

Ma, ismét gyönyörű pompájával várja híveit a Pécsszabolcsi Magyarok Nagymagasszonya templom. Pár évvel ezelőtt kezdődött meg a felújítása, mely nem csak a templomot érinti, hanem a plébániát is. Kövesi Ferenc jelenlegi plébános beszámolt arról, hogy szép számmal működnek ifjúsági közösségek, neokatekumenátus. Hittanoktatást a templomon kívül is tartanak, minden környékbeli iskolában, sőt néhány éve már az óvodákban is. Vallja, hogy a kisgyermeknek kell elkezdeni a hitre nevelést. Számos esetben találkozott olyan családdal, ahol a gyermekek hozták el szüleiket a templomba és ismertették vallással, a hozzá tartozó liturgikus szokásokkal.

JÓ HÍR

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE LAPJA

Alapító: A pécsi megyéspüspök
Felölős szerkesztő: Fazekas Orsolya
Szerkesztőbizottság: Báling József, Czigliányi Zsolt, Garadnay Balázs, Gesztesy András, Góják János, Kvanduk Frigyes, Takács Gábor
Szerkesztőség:
 7621 Pécs, Szent István tér 23.
 E-mail: sajtoiroda@pphf.hu
Layout: Balázs András
Felölős kiadó: Fény Kft.
 Pécs, Janus Pannonius u. 11.
Nyomda: EiterTM, Pécs
Készült: a *Dunántúli Napló*
 Szerkesztőségének közreműködésével

Pengető

A PÉCSI EGYHÁZMEGYE KÖZÖSSÉGEINEK TÁJÉKOZTATÓJA

Chemin Neuf – „Új Út” Közösség

Talán sokak számára ismerősen cseng e név. Biztosan akadnak olyanok is, akik már részt vettek egy-egy hétvégen, vagy esetleg valamelyik ifjúsági világtalálkozó programján, Párizsban vagy Rómában, a Chemin Neuf közösség szervezésében. Kik is ők, és milyen szint képviselnek a közösségek széles palettáján?

„Minden hiteles keresztény lelkiség Krisztus keresztjének tövében gyökerezik” – vallja a Chemin Neuf Közösség, egy bemutatkozó írásában, és a következőképpen folytatja. „Közösség keresztjét egy útkeresztződés közepére ültették el, a lendületes, fiatal, dicsőítéssel teli karizmatikus megújulás és a Szent Ignác-i lelkiség hosszú hagyományának találkozási pontján. Közösségünk a történelemnek egy kétszeresen is fontos pillanatában született: ekkor kezdődött meg Európa átrendeződése, és a keresztények határozott elindulása az egység felé: az ökumenikus mozgalom. Az egység a szenvédélyünk: az emberek és az egyház egysége. Egység férfiak és nők között, egység a házaspárok, a családok és a szerzetesek között, egység a különböző népek és etnikumok között, megosztás szegények és gazdagok között. Mindenhol, ahol az egységet kell megnyerni, jobban mondva Krisztust befogadni.”

A közösség egységért folytatott missziójának egyik fontos momentuma volt a ju-

bileum évében elindított Net for God imaháló, amely mostanra közel ötven ország keresztényeit vonja be egy olyan imaközösségbe, amely a keresztények egységéért és a világ békéjéért kötelezte el magát. A havonként megtartott imaalkalmakon egy félórás videofilmet nézünk meg, majd az adott témáról beszélgetünk, végül pedig közösen imádkozunk. Az imaháló Pécsen is működik, az idei évtől a Hittudományi Főiskola épületében találkozunk minden hónap utolsó csütörtökén.

A Chemin Neuf Közösség két fő missziós területe továbbá az ifjúság illetve a családok, házaspárok felé szól. A Kána Testvériség a házaspárok szövetsége a házastársak és a családok evangelizációjára. Több éve szerveznek már hazánkban is nyaranta úgynevezett Kána hetet házaspárok, családok részére.

A közösség nagyon tevékenyen felkarolta hazánkban az ifjúsági missziót. A fiatalok számára örök életre szóló élményt jelentenek a nyaranta megrendezett fesztiválok, melyre eddig csak Franciaországba látogathattunk el. Magyarországon az idei nyáron került sor az első ilyen fesztiválra, amelyről a Duna TV is beszámolt egy fél órás összefoglalóban. Évközben három hétvégén, illetve egy egyhetes, úgynevezett Jerikó lelki gyakorlaton van lehetőség a közösséggel közelebbről is megismerkedni.

A következő év nyarának nagy eseményét pedig a kölni világtalálkozó je-

lenti majd, melyre a Chemin Neuf közösség is készül. Körülbelül ötezer ember érkezik majd a világ minden tájáról a Volkenrodában (Németország központi részén) megrendezésre kerülő előtalálkozóra, hogy együtt ünnepeljenek, imádkozzanak és készüljenek a kölni, nagy találkozóra. Kitűnő alkalom kínálkozik tehát a fiatalok számára, hogy megismerjék a Chemin Neuf közösség sajátos vitalitását, részt vegyenek egy olyan közös ünneplésen, imádságokon, fórumokon, ahol a világ minden részéből lesznek együtt fiatalok. Aki tevékenyen szeretne részt venni a találkozón, az egy nemzetközi kórushoz is csatlakozhat. A kórus, a már említett két helyszínen kívül, Berlinben is fog koncertet adni.

Ugyan a nyári találkozó még messze van, a legközelebbi hétvégi program is csak februárban lesz, addig is szeretettel várunk mindenkit itt Pécsen a Net for God imaesteken, ahol találkozhattok olyanokkal, akik már részt vettek korábbi világtalálkozókon, vagy hétvégi programokon a közösség szervezésében. Reméljük kedvet kaptok majd, hogy közelebbről is megismerjétek azt az „Új Út”-at, amelyet a Chemin Neuf közösség képvisel egyházunkban.

Bővebb információ: Gyulavics Ildikó
gyuloka.yahoo.com.
Telefon: (30) 332-94-89.

Fontos információk

A következő PC időpontja: november 18. 17 óra, helye Káptalan u. 8. Minden közösség képviselőjét várjuk. A szombati időpont egyik célja volt, hogy a vidéki közösségek, imacsoportok is részt vehessenek, így őket is várjuk. Ha bármilyen információra van szükségetek, esetleg javaslatotok van, írjatok a

tintacsiga@freemail.hu e-mail-címre bátran! A képzésekben, amiket hirdettünk, egy-két változás lesz, de csak időpontjában, ugyanis még nincs „bejáratva” az új helyszín és időpont. Ezért csak a tavasszal kezdjük őket, így talán többen el tudnak majd jönni. Az időpontokról időben olvashattok majd a Pengetőben. Azoktól pedig, akik már most jöttek volna, szíves elnézésüket kérjük! A következő közösségi mise időpontja: november 27.

Közösségfelelős-választás

2004. október 9-én a Hit és Fény Zengő-Bongó közössége engem választott felelősévé. Arról kellene írnom, hogy milyen volt, hogyan zajlott le. De mit adna nektek, ha felsorolnám, hogy mivel telt a közel hat óras választás? Időpontok, bekezdések... Határidőnaplót nem szeretnék írni. Maradjunk a személyes vonatkozásnál.

Felelős vagyok. Immár „hivatalosan” is felelős vagyok a közösség tagjaiért. Mit is jelent ez?

A felelős meghívást kap arra, hogy a közösség tagjai által elviselt szenvedések egy részét maga viselje. Azokét a tagokét, akik számára a sérültség valósága és annak következményei (bűntudat, szülői szegénykezés, társadalmi elutasítottság) fontos szerepet játszanak.

A felelős tudatában kell legyen korlátainak, ugyanakkor azt is tudnia kell, hogy az Úr erőt fog adni küldetése elvégzéséhez.

„A jó vezető tisztában van erősségével és tisztában van gyengeségeivel is, melyeket nem fél elismerni. Tudja, hol talál segítséget és nem fél segítségért folyamodni” (Jean Vanier).

A felelősnek azzal is tisztában kell lennie, hogy a felelőség nem saját értékének eredménye, hanem csupán egy küldetés, amit meghatározott időre kapott (3 év).

Küldetés, amit Jézustól kaptam, hogy szolgáljam „Isten legdrágábbjait.” Jézustól kaptam, ezért a legfontosabb feladatom, hogy még mélyebben gyökerezsem Jézusban. Nem az a feladatom, hogy mindent jól átlátva pontosan megszervezzek, hanem, hogy mindig nyitott legyek Jézusra és hagyjam, hogy saját akaratom helyett Ő vezessen. Talán ez a legnehezebb. Lemondani az akaratról. A vezetők általában azt

hiszik, hogy hatalmuk van. Pedig minél inkább nagyobb, felelősebb meghívást kap valaki, annál inkább szükséges, hogy lemondva önmagáról hagyja, hogy Jézus vezesse és az Ő akarata érvényesüljön.

De hogyan lehet Jézus akaratáról meggyőződni? Ehhez bizonyos keresztény érettség szükséges, mely segít az alázatosság elérésében. Olyan érettség, ami felszabadít minket önmagunkból és a kísértésből, hogy jónak akarjunk tűnni. Ez teszi lehetővé: ha hibázunk és elesünk, felkeljünk és újrakezdjük. Ez teszi lehetővé, hogy szeretetben foglalkozzunk másokkal, saját szimpátiánkat és ellenszenvünket háttérbe szorítva. Nem könnyű feladat. Sokat kell még érnem, hogy jó felelős legyek. A közösség megbízott ezzel a feladattal, és én igent mondtam rá. Vagyis igent mondtam arra, hogy szolgálom a közösséget és igyekszem a tagok fejlődését, Jézushoz köztudó barátságuk mélyülését elősegíteni.

Egyedül nem menne. Segítségemre van az animátor csoport, akikkel megoszthatom a munkát és a felelőséget. Segítenek a szülők, és persze a fiatalokból áradó szeretet és bizalom.

A választás végén – hogy arról is írjak – körülálltuk az Oltárt és imádkoztunk a közösségért, és azért, hogy helyt tudjak állni a küldetésben.

Fontos, hogy egy közösség imádkozzon a vezetőiért, mert azzal saját növekedését segíti elő. Ha a vezető érzi, hogy imáikkal segítik a tagok, ő maga is buzgóbban fog imádkozni a tagokért, ami egy olyan oda-vissza áramló szeretet kapcsolatot alakít ki, melyen nem vesznek erőt a nehézségek.

■ **Lojek Zsuzsó**

Végre értem!

Egy érdekesség a tavaszi Élet a Lélekben szemináriumról. Biztosan sokan hallottátok januárban és februárban, hogy Élet a Lélekben szemináriumok lesznek a város több helyén. Ha nem csal az emlékezetem, akkor öt ilyen lelki gyakorlat indult el tavasszal Pécsen. Az egyiknek én is szervezője voltam. Az alábbiakban egy ehhez kapcsolódó történetről szeretnék írni.

Tulajdonképpen ősszel kezdődött az egész. J. barátommal beszélgettem a közösségünkről, amikor megkérdezte, hogy mikor végezheti el ő is a Szentlélek szemináriumot. Meglepett a kérdés, de nagyon örültem neki. Azt válaszoltam, hogy majd tavasszal.

Teltek a hetek, a hónapok, míg végre elérkezett a január. Az utcán találkoztam egy másik közösség vezetőjével, akitől megkérdeztem, hogy szeretne-e velünk közösen szemináriumot tartani. Kérdésemre ő igennel felelt, így ezután elkezdtük szervezni a lelki gyakorlatot.

Közben J. barátom meggondolta magát, úgy döntött, hogy mégse vesz részt a Szentlélek szemináriumon. Erre én mérges lettem, nem értettem, hogy miért gondolta meg magát, és egyáltalán akkor most miért is szervezzünk meg mindent, amikor éppen ő nem lesz ott. De ekkor már sok plakátot kitéttünk és sorra jelentkeztek az emberek... J. miatt szomorúan vágtam neki a szemináriumnak. Viszont ahogy teltek a hetek, egyre inkább biztos lettem abban, hogy jó amit csinálunk, megáldja azt az Úr.

Ez valóban így történt. Az elmúlt hetekben három olyan testvér tanúságtételét is hallottam, akik a tavaszi Szentlélek szeminárium által közelebb kerültek Istenhez, akiknek az élete megváltozott. Ezeket hallva „leesett a tantusz”. Megértettem, hogy J. barátomra nem szabad mérgesnek lennem, mert ő csak eszköz volt az Úr kezében. Neki is köszönhetően sok ember megújult a Szentlélekben.

Dicsőség legyen mindezért és mindenkiért Istenünknek!

Szeretettel várunk minden közösséget, és minden testvért

minden hónap utolsó szombatján

(október 30., november 27., december 11.)

Délután ½ 3-kor a Belvárosi templomba

a Közösségek Miséjére

(volt Pálos mise),

hogy az ige és az áldozat asztalánál együtt éljük meg lelki és fizikai egységünket.

A szentmise után agapé a Nagy Lajos Gimnáziumban.